

ЧЕТВЪРТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Инвентаризация
2011г.

Първо заседание

Понеделник, 6 декември 1965 г.

(Открито в 15 часа)

Председателстващ Светла Даскалова: *(Звъни)* Другарки и другари народни представители! В залата присъствуват 285 народни представители. Има необходимия кворум. Откривам единадесетата сесия на Четвъртото Народно събрание, свикано от Президиума на Народното събрание с указ № 875 от 25 ноември 1965 г.

Другарки и другари народни представители! На 12 септември т. г. почина председателят на Бюрото на Народното събрание Фердинанд Тодоров Козовски, председател и на Бюрото на Българската интерпарламентарна група, подпредседател на парламентарната група на Българската комунистическа партия при Народното събрание, член на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Герой на социалистическия труд.

Влязъл в редиците на социалистическото движение още от ученическата скамейка, Фердинанд Козовски отдаде целия си съзнателен живот в служба на партията и народа. Като участник против деветоюнския монархо-фашистки преврат в 1923 г., като участник в Септемврийското въстание в 1923 г., като политемигрант и командир на интернационална бригада по време на гражданската война в Испания, като участник в Отечествената война и в строителството на социализма у нас, той винаги държеше високо великото знаме на марксизма-ленинизма, смело участва в класовите битки за свободата и отдаваше своите сили и неукротима енергия за делото на социализма и комунизма.

В продължение на 15 години Фердинанд Козовски вземаше активно участие в работата на Народното събрание, на парламентарните комисии и Интерпарламентарния съюз. Ние вече няма да го видим сред нашите редици и няма да чуем неговите пламенни слова. Но ние ще запазим завинаги най-хубави спомени за него.

На 19 юли ни напусна завинаги народният представител акад. Титко Николов Черноколев — министър, председател на Академията на селскостопанските науки, виден учен, член на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Герой на социалистическия труд.

Влязъл едва 17-годишен в редовете на Комсомола, той участва активно в студентските борби и е един от основателите на БОНСС. Участва в партизанското движение като пратеник на Централния комитет на Българската комунистическа партия в 6-та оперативна въстаническа зона. През лятото на 1944 г. той е издигнат за секретар на Централния комитет на РМС.

След 9 септември 1944 г. акад. Титко Черноколев заема редица отговорни постове в партията и държавата. Той беше пламенен революционер и отдаде всичките си сили и знания за свободата на народа, за изграждане на социалистическо общество, за развитие на нашата наука.

Предлагам със ставане и едноминутно мълчание да почетем паметта на Фердинанд Козовски и акад. Титко Черноколев и да сведем чела пред техния героичен живот. *(Всички стават. Едноминутно мълчание)*

Другарки и другари народни представители! Бюрото на Народното събрание ви уведоми за постъпилите законопроекти и ви ги изпрати. Понеже единият от законопроектите се отнася до изменението на текст от Конституцията на Народна република България, със своевременното изпращане на този законопроект и с уведомяването ви, че той ще бъде включен в дневния ред на сесията, бе спазен срокът по чл. 99 от Конституцията на Народна република България, който изисква законопроектът за изменението ѝ да се постави в дневния ред на Народното събрание не по-малко от една седмица след деня на неговото постъпване в Бюрото на Народното събрание.

След като ви бяха изпратени законопроектите, постъпи и предложение от парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за избор на председател на Бюрото на Народното събрание.

Бюрото предлага за одобрение следния проект за дневен ред на единадесетата сесия.

1. Избор на председател на Бюрото на Народното събрание.

2. Разглеждане проекта за държавния народностопански план на Народна република България за 1966 г.

3. Разглеждане законопроекта за бюджета на Народна република България за 1966 г.

4. Разглеждане законопроекта за изменение на чл. 18, ал. II от Конституцията на Народна република България.

5. Разглеждане законопроекта за изменение на чл. 25 от Закона за избиране Народно събрание на Народна република България.

6. Разглеждане законопроекта за утвърждаване на указите, издадени от Президиума на Народното събрание за времето от 28 юни 1965 г. до 4 декември 1965 г.

Има ли друго предложение? — Няма.

Моля народните представители, които са съгласни с предложения от Бюрото дневен ред на сесията, да гласуват. Мнозинство, приема се.

Преминаваме към точка първа от дневния ред:

Разглеждане предложението на парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за избор на председател на Бюрото на Народното събрание. (Чете)

До Бюрото на Народното събрание

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за избор на председател на Бюрото на Народното събрание

Другарки и другари народни представители! Във връзка с необходимостта от попълване състава на Бюрото на Народното събрание парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз предлагат на Народното събрание да избере председател на Бюрото на Народното събрание, като вземе следното

РЕШЕНИЕ

Четвъртото Народно събрание на основание чл. 20 от Конституцията на Народна република България

РЕШИ:

Избира академик Сава Цолов Гановски, народен представител от Врачански окръг, за председател на Бюрото на Народното събрание.

За парламентарната група на БКП: **Енчо Стайков**
За парламентарната група на БЗНС: **Николай Георгиев**

Другарки и другари народни представители! Другарят Сава Гановски е виден обществен и политически деятел и изтъкнат учен. Той е член на Централния комитет на Българската комунистическа партия. Избран е за народен

представител последователно във Второто, Третото и Четвъртото Народно събрание. През мандата на Четвъртото Народно събрание той е избран за председател на Постоянната комисия по външните работи при Народното събрание и като такъв разви активна дейност.

Академик Сава Гановски е и председател на Комитета за балканско разбирателство и сътрудничество. Той е член на Президиума на Българската академия на науките и директор на Педагогическия институт при същата.

За активната му обществено-политическа, научна и културна дейност той е удостоен със званията Герой на социалистическия труд и Народен деятел на науката. Награден е с орден Георги Димитров и е лауреат на Димитровска награда.

Другарки и другари народни представители! Чухте предложението на парламентарните групи, както и кратката характеристика.

Иска ли някой думата по това предложение или да направи друго предложение? — Няма.

Пристъпваме към гласуване на предложението на парламентарните групи.

Моля другарите народни представители, които са съгласни за председател на Бюрото на Народното събрание да бъде избран академик Сава Цолов Гановски, народен представител от Врачански окръг, да вдигнат ръка. Има ли някой против? — Няма.

Обявявам за избран др. Сава Цолов Гановски за председател на Бюрото на Народното събрание. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари народни представители! Разрешете ми от ваше име и от името на Бюрото да поздравя др. Сава Гановски с избирането му за председател на Бюрото на Народното събрание и да му пожелаем успехи на този висок и отговорен пост.

Моля др. Гановски да заеме мястото си.

(*Посрещнат с ръкопляскания народния представител акад. Сава Гановски заема председателското място*)

Председател акад. Сава Гановски: Другарки и другари народни представители! С вашия вот вие ми гласувахте доверие за този нанстина важен и отговорен пост — председател на Бюрото на Народното събрание. Аз ви благодаря за това доверие. Мога да ви уверя, че ще положа всички усилия, знания, умения и опит да укрепим все повече Народното събрание, да издигнем неговия авторитет, то да съдейства все по-активно за провеждането на нашата вътрешна политика за изграждане и разцвет на нашата родина, за успехи в нашето социалистическо строителство, за

шастие на нашия народ, а също така и по-активно да съ-действува за провеждането на нашата външна политика — политика на мирно съвместно съществуване, на сътрудни-чество, на дружба и добросъседство между балканските народи, на мир на Балканите и в света. Благодаря! (*Ръко-пляскания*)

Другарки и другари народни представители! Предстои ни в настоящата сесия да разгледаме действително едни от най-важните въпроси, които са предмет на разглеждане от Народното събрание и които са основа на нашата стопан-ска и културна политика — народностопанският план за 1966 г. и бюджетът на Народна република България за съ-щата година.

Другарки и другари народни представители! През по-следните години се утвърди практиката законопроектите за плана и за бюджета, въпреки че се третираат като отделни законопроекти и са самостоятелни точки от дневния ред, разискванията по тях да стават едновременно, а приемане-то им от Народното събрание да става поотделно. Тази практика се наложи от обстоятелството, че двата законо-проекта третираат въпроси, тясно свързани помежду си, и със съвместното разискване по тях ще се даде възможност на ораторите по тези важни законопроекти в изказванията да засегнат въпросите и по единия, и по другия законо-проект.

По тези съображения Бюрото предлага разискванията по плана и бюджета да станат общо, а гласуването — поот-делно.

Има ли друго предложение? — Няма.

Който приеми предложението на Бюрото, моля да гла-суват. Мнозинство, приема се.

Пристъпваме към втора и трета точка от дневния ред на сесията:

Разглеждане на законопроектите за държавния народно-стопански план на Народна република България за 1966 г. и за бюджета на Народна република България за 1966 г.

(Съгласно чл. 75, ал. III от Правилника за вътрешния ред на Народното събрание прилага се текстът на законо-проектите:

ЗАКОНОПРОЕКТ

за държавния народностопански план на Народна репуб-лика България за 1966 г.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

Въз основа на чл. 17, точка 6 от Конституцията на На-родна република България, Народното събрание утвърждава

Държавния народностопански план за развитието на народното стопанство през 1966 г. по следните основни показатели:

1. Обемът на произведения национален доход да достигне 7 186 000 000 лв.

2. Общият обем на капиталните вложения за страната се определя в размер на 2 042 200 000 лв., от тях лимитни капитални вложения 1 599 100 000 лв.

3. Общият обем на планираната промишлена продукция да нарасне с 10,5% в сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г.

4. Стоковата продукция на селското стопанство за продажба на изкупвателните организации да достигне 1 624 000 000 лв.

5. Превозите на товари от транспорта в сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г. да се увеличат: за жп. транспорт със 7%, за автомобилния транспорт общо с 11% и за водния транспорт с 30,9%.

6. Обемът на стокооборота на дребно да се увеличи с 5,9% в сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г.

7. Общият външнотърговски стокообмен на страната да нарасне с 14,9% в сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г.

8. За насърчаване и подпомагане на индивидуалното и кооперативното жилишно строителство Българската инвестиционна банка да отпусне заеми в размер на 55 000 000 лв.

9. Да се увеличи производителността на труда на едно лице от производствената група в сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г., както следва: в промишлеността с 5,7%, в строителството със 7,0%, в жп. транспорта с 3,7%, в автомобилния транспорт с 2,0%.

10. Да се снижи себестойността на промишлената продукция с 1,68%, на строителството с 6,80%, на продукцията на ДЗС с 2,68%, на извършената работа от транспорта с 2%.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

11. Възлага на Министерския съвет да разпредели народностопанския план по ведомства и окръзи.

12. Общото ръководство и контрол за правилното и своевременно изпълнение на плана се възлага на Министерския съвет.

13. За осигуряване изпълнението на плана Министерският съвет взема решения, издава наредби и провежда мероприятия, които са задължителни за всички.

14. Министерският съвет или упълномощен от него орган извършва промените, които се налагат в процеса на изпълнението на плана.

Изпълнението на настоящия закон се възлага на председателя на Министерския съвет.

ЗАКОНОПРОЕКТ

за бюджета на Народна република България за 1966 г.

1. Утвърждава се бюджетът на Народна република България за 1966 г., както следва:

По приходите на сума	3 701 951 000 лв.
По разходите на сума	3 687 665 000 лв.
Превишение на приходите над разходите	14 286 000 лв.

2. Постъпленията от народното стопанство в бюджета на държавата се утвърждават в размер на 2 620 378 000 лв.

3. Утвърждават се за 1966 г. по държавния бюджет разходи на сума 1 972 453 000 лв. за финансиране на народното стопанство.

4. За по-нататъшното развитие на просветата, науката, културата, здравеопазването и общественото осигуряване в бюджета на държавата за 1966 г. се утвърждават разходи на сума 1 006 845 000 лв.

5. Утвърждават се по държавния бюджет за 1966 г. разходи за издръжка на органите на държавната власт, на държавното управление и на съдилищата и прокуратурата на сума 80 981 000 лв.

6. Утвърждава се републиканският бюджет за 1966 г. включително взаимоотношенията с бюджетите на народните съвети, бюджета на Държавното обществено осигуряване и бюджета за осигуряване членовете на трудово-производителните кооперации, както следва:

По приходите на сума	3 099 834 000 лв.
По разходите на сума	3 085 548 000 лв.
Превишение на приходите над разходите	14 286 000 лв.

Има думата председателят на Държавния комитет за планиране др. инж. Апостол Пашев, за да направи доклад от името на правителството за основните положения на законопроекта за държавния народностопански план на Народна република България за 1966 г.

Другарю Пашев имате думата.

Председател на ДКП инж. Апостол Пашев: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Предложението за разглеждане на настоящата сесия на Народно-то събрание проектоплан за развитието на страната през 1966 г. е разработен в съответствие с основните задачи, които нашата страна решава в изпълнение на Директивите на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ НА ПРОЕКТОПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕТО НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 1966 Г.

Народностопанските планове, включително и планът за 1966 г., отразяват икономическата и социалната политика на партията и правителството и са програма за осъществяване на социалния и културния възход на страната. С плановете се мобилизират и насочват усилията на работническата класа, на трудещите се селяни и народната интелигенция към най-рационално използване ресурсите на страната, за да се постигнат възможно най-добри резултати във всички области на живота.

След Априлския пленум на партията Централният комитет на Българската комунистическа партия и правителството неотклонно провеждат линия за бързо и хармонично развитие на икономиката, за непрекъснато издигане материалното и културното благосъстояние на народа. Резултатите от провежданата от партията и правителството икономическа политика намериха реален израз в бързото развитие на производителните сили на страната, в нарастването на националния доход и в неговото правилно разпределение и използване. Проектопланът за 1966 г. е конкретизация на основните задачи на икономическото ни и културно развитие и на разширяването и задълбочаването на икономическите ни връзки с другите социалистически страни. При разработването на проектоплана са взети под внимание постиженията в развитието на народното стопанство през последните години, възможностите за осигуряване на необходимите суровини и материали, трудови и финансови ресурси, а също така и резултатите от координацията на нашите планове с плановете на другите социалистически страни и сключените спогодби и договори.

Предварителни резултати от изпълнението на плана за 1965 г.

Благодарение на самоотвержените усилия на колективите в производствените предприятия и през тази година нашата страна се развива успешно и се очертава планът да бъде изпълнен и преизпълнен. Във всички отрасли на народното стопанство са постигнати забележителни успехи, което е нова крачка напред в изпълнение Програмата, начертана от Осмия конгрес на партията.

Продукцията на планираната промишленост (държавна и кооперативна) през 1965 г. ще нарасне с 13,3% в сравнение с 1964 г. при предвиден растеж 9,8%.

Успешно се изпълняват задачите за бързото развитие на нашата енергийна и суровинна база. Продукцията на черната металургия се очертава да нарасне с повече от

28%, на цветната металургия — с около 13%, на химическата и каучуковата промишленост — с повече от 17%, на промишлеността за строителни материали — с 12% и т. н.

Енергетиката също така достигна висок темп. Производството на електроенергия и теплоенергия ще нарасне с около 20%, а продукцията на отрасъла Топливна промишленост — с повече от 12%.

В сравнение с 1964 г. ще бъдат произведени в повече около 1 600 000 000 квтч електроенергия, над 1 600 000 т каменни въглища, над 60 000 т нефт, около 270 000 т чугун (металургичен и леярски), над 110 000 т стомана на блокове, около 52 000 т прокат от черни метали, около 5300 т олово, 4800 т цинк, 3400 т електролитна мед, 51 000 т азотни торове (100%), 7200 т пластмаси, около 120 000 т цимент, 6900 т целулоза, 8200 т хартия и др.

Значителен успех в изпълнението на плана постигнаха и отраслите на преработващата промишленост. Обемът на машиностроителната продукция през тази година се очертава да нарасне с повече от 19%. През годината се усвоиха и пуснаха в редовно производство над 80 вида нови машини и изделия. Подобрява се качеството и се повишават техническите показатели на произвежданите изделия. Така, че нашето машиностроене все повече спомага за решаване на задачите по техническата реконструкция на отраслите на народното стопанство и за разширяване на експортните ресурси на страната.

Успешно изпълняват плановете си и отраслите, произвеждащи предмети за народно потребление като създават реална основа за повишение жизненото равнище на народа. Продукцията на хранително-вкусовата промишленост се очаква да нарасне в сравнение с 1964 г. с 9,7%, на текстилната — с 14,3%, на шивашката — с 16,7%, на кожарокожухарската и обувната — с 6,3%. Ще се произведат в повече от 1964 г. около 17 000 000 м памучни тъкани, 22 000 т месо, 7600 т риба, 28 200 т зеленчукови консерви, 79 000 т захар, 10 300 т тютюневи изделия и т. н.

Въпреки тежката и продължителна суша през тази година се очертава, по предварителни данни, продукцията от селското стопанство по съпоставими цени да не бъде по-малка от размера на продукцията, получена през 1964 г. По сравними цени планът ще се изпълни над 95%, а по текущи цени, в които се отразява и подобряването на качеството на продукцията почти ще се изпълни.

Особено неблагоприятно се отрази сушата върху реколтата на царевицата и силажните култури, фасула, конопа, лена, картофите, лука и някои плодове. В резултат на взетите от кооперативните стопанства мерки, загубите от сушата бяха значително намалени и от редица култури се постигнаха добри резултати. Средният добив от декар за пше-

ницата достигна 253 кг срещу 175 кг през 1964 г., а в някои ДЗС и ТКЗС добивът надхвърли 400 кг.

Сравнително високи добиви се получиха и от ечемика — 238 кг от декар срещу 212 кг през 1964 г. Средните добиви от десертно грозде ще достигнат около 900 кг от декар срещу 575 кг през 1964 г., от винено грозде — 625 кг срещу 485 кг, а от ягоди ще достигне 470 кг срещу 330 кг и др.

Добри резултати се очакват в животновъдството. Планът ще се преизпълни с около 5,3% и прирастът в сравнение с 1964 г. ще бъде 6,9%. Увеличението на продукцията от животновъдството е главно за сметка на повишената продуктивност на животните. Млеконадоят от крава се очертава да нарасне от 1578 л през 1964 г. на около 1700 литра през 1965 г. (в това число в ТКЗС от 2033 на 2240 л, настригът на вълна от овца съответно — от 2,451 кг на 2,533 кг, носливостта от кокошка — от 92 на 97 яйца, а в ТКЗС — от 130 на 148.

В съответствие с нарастването на промишленото и селскостопанско производство превозите на товари ще се увеличат в сравнение с 1964 г. с 10,4%, а извършената работа в тон-километри — с 9%. Особено голям растеж в превоза на товари ще се постигне във водния транспорт — с около 23%. Доставените дизелови и електрически локомотиви и електрифицираните жп. участъци спомогнаха относителният дял на превозите с новите видове тяга да достигне 23,4% от общия обем на превозите с жп. транспорт при 20% за 1964 г.

В резултат на изпълнението и преизпълнението на плановете в отраслите на материалното производство произведеният национален доход ще се преизпълни с около 100 000 000 лв и ще достигне 6 543 000 000 лв. при 6 444 400 000 лв. по утвърдения план за годината.

През 1965 г. се положили немалко усилия за по-добро снабдяване на населението. Стокооборотът на дребно се очаква да нарасне в сравнение с 1964 г. с около 7%. Ще се продават на населението в повече в сравнение с 1964 г. 14 400 т месо, 2000 т ориз, 1250 т растителни хранителни масла, 46 000 000 л мляко, 28 000 000 яйца, 7 000 000 м памучни тъкани, 800 000 м вълнени тъкани, 10 000 електрически перални, 18 300 хладилници, 9000 телевизора и др.

По-нататъшно бързо развитие през 1965 г. получиха и икономическите ни връзки с другите страни.

Външнотърговският стокообмен на страната се очертава да нарасне в сравнение с 1964 г. с 16,2%, а само износът — с 19,6%. Положителното в нашия износ е, че все по-голям дял заемаат машините и съоръженията. Очертава се през 1965 г. износът на машини и съоръжения да се увеличи с над 21%.

Постигнатите успехи в народното стопанство са резултат от по-нататъшното развитие на материално-техническата ба-

за. През тази година се очертава да бъдат усвоени капитални вложения за около 1 600 000 000 лв., с които са изградени нови производствени предприятия, жилищни сгради и др. Основните фондове общо за страната ще се увеличат с 8,7%, а само производствените основни фондове — с 11,6%.

С успешното изпълнение на плана за 1965 г. нашата страна приключва четвъртата петилетка. През този период нашият народ постигна нови големи успехи в икономическото си и културно развитие. Те са резултат от правилната икономическа политика, провеждана от партията и правителството, и създадените условия за по-пълно разгръщане творческите сили на народа и най-пълно използване природните, материални и трудови ресурси на страната.

Бързо развитите получиха отраслите на материалното производство и преди всичко отраслите, произвеждащи средства за производство. Индустриализацията на страната продължи с ускорени темпове, разшири се суровинната и енергийната база, издигна се техническото равнище на производството върху достиженията на науката, специализацията и международното сътрудничество. За развитие на промишлеността през петилетката се вложиха около 2/3 от всички лимитни капитални вложения на страната и се въведоха в действие редица крупни предприятия в черната металургия, химическата и каучуковата промишленост, машиностроенето, електропроизводството и др. Разширението на производствените основни фондове, суровинната база и трудовите ресурси позволиха промишлеността да увеличи продукцията си със 71%, при предвидено предсрочно по директивите 70%, а само производството на група А — с 86%.

Нов подем през периода на четвъртата петилетка получиха и всички останали отрасли на материалното производство — селското стопанство, строителството, транспорта и търговията, което създаде условия да се увеличат общественят продукт и националният доход и на тази основа и доходите на населението. Достигнато бе средногодишно увеличение на обществения продукт около 8%, а на националният доход — около 7%.

Постиженията в развитието на страната през 1965 г. и през периода на четвъртата петилетка са безспорни. Те са големи и радващи. Успехите обаче не бива да ни успокояват. Те можеха да бъдат по-добри, ако не бяха допускани и слабости:

за някои производства бавно се усвояваха новите технологии, проектни мощности и икономически показатели;

при строителството на някои обекти се закъсняваше с въвеждането на мощностите;

не навсякъде и за всички производства се осъществяваше достатъчно ефективен режим за икономия на суровини и

материали и за повишаване качеството на произвежданата продукция.

Такива са в основни линии по-съществените резултати от очакваното изпълнение на плана за тази година и от развитието на страната през периода на четвъртата петилетка.

ОСНОВНИ ТЕМПОВЕ И ПРОПОРЦИИ, ПРЕДВИДЕНИ В ПРОЕКТОПЛАНА ЗА 1966 Г.

Проектопланът за развитие на народното стопанство през 1966 г. е началното звено на перспективния план за предстоящия петгодишен период, през който страната ни има да решава твърде важни задачи по изграждането на материално-техническата база на социализма. Успешното реализиране на задачите в новия петилетен план в немалка степен ще зависи от темповете и пропорциите в развитието на икономиката, които се предвиждат в проектоплана за 1966 г.

Постигнатото развитие на производителните сили, разширяването и укрепването на външноикономическите връзки на страната, усъвършенствуването на планирането и ръководството на народното стопанство и материалното стимулиране създават здрава основа и през 1966 г. нашата страна да продължи икономическото си развитие с високи темпове.

Въз основа на тези главни фактори на икономическото развитие предвижда се през 1966 г. националният доход на страната да достигне 7 200 000 000 лв. и да се увеличи в сравнение с 1965 г. с над 9%. Този висок растеж на националния доход се обуславя от предвиденото значително увеличение на промишленото и селскостопанското производство и от по-ефективното използване на материалните и трудовите ресурси на страната.

Какви са материалните условия, които определят растежа на националния доход през следващата година? Аз ще се спра на най-важните от тях.

Новите производствени мощности, които ще функционират през 1966 г., изискват да се увеличат заетите в материалното производство с 68 000 човека. С привличането на тази допълнителна работна сила не само ще се използват по-пълно трудовите ресурси на страната, но и ще се произведе повече национален доход.

Главният фактор обаче за увеличаване националния доход и през 1966 г. е нарастването на производителността на обществения труд. Около 80% от неговия прираст ще се постигне от повишаване производителността на труда.

Ето само някои от главните условия, които осигуряват предвиденото увеличение на производителността на обществения труд:

въоръжеността на заетите в материалното производство с основни производствени фондове през 1966 г. ще се по-

виши с около 10%, а тяхната енерговъоръженост — с над 11%;

торенето на селскостопанските култури с химически торове, пресметнато на декар обработваема земя за стопанска година, ще се увеличи с над 17%;

поливните площи в селското стопанство в началото на поливния сезон ще се увеличат с около 400 000 дка;

фуражната промишленост ще достави за нуждите на животновъдството 12,5% повече фуражи от тази година;

провеждат се от партията и правителството важни мероприятия за усъвършенстване планирането и ръководството на народното стопанство, за повишаване ролята на материалното стимулиране, за развитие на производството и повишаване благосъстоянието на трудещите се.

Както се вижда, бързото развитие на техническата база е решаващото условие, което ще осигури предвиденото увеличение на производителността на труда и производството на материални блага.

Наред с това през 1966 г. в много по-широки мащаби ще се внедряват в производството постиженията на науката и техническия прогрес. За тази цел народното стопанство през следващата година ще отдели значителни средства. Мероприятията по техническия прогрес ще спомогнат да се увеличи производителността на труда, да се подобрят качеството на продукцията, да се развият нови производства, по-рационално да се използват материалните ценности. Тези мероприятия дават все по-голям ефект за народното стопанство. В резултат на техническия прогрес и на по-рационалното използване на труда и материалните средства страната ще реализира през 1966 г. икономия в отраслите на материалното производство в размер на 193 000 000 лв. Тази икономия съставлява около 30% от предвидения за следващата година прираст на националния доход.

Не по-малко важен проблем за по-нататъшното развитие на производителните сили и подобряване благосъстоянието на народа е рационалното разпределение и използване на националния доход. С проекта се предвижда 5 100 000 000 лв. от националния доход да се използват за задоволяване растящите разнообразни потребности на народа. Фондът за потребление ще се увеличи с повече от 7% в сравнение с 1965 г. Поддържането на висок темп на потреблението на народа е централна задача на нашите планове, включително и на проектоплана за 1966 г. За постигане именно на тази цел се провеждат всички други мероприятия, свързани с развитието на производството, с издигането на техническото му равнище, с повишаване на ефективността му. За осъществяването на тези мероприятия е предназначена друга част от националния доход — фондът за натрупване. Предвижда се неговият размер да възлезе на 2 100 000 000 лв.

От фонда за натрупване 76% ще се използват за увеличаване основните фондове и за осигуряване на необходимото преходно строителство за следващите години. Другите 24% се предвиждат за нарастване на стоково-материалните запаси с цел да се осигури нормална работа на производствените предприятия, по-пълно да се задоволява вътрешният пазар с хранителни и промишлени стоки и се гарантира страната от евентуални изненади.

Основната част от фонда за натрупване е предназначена за капитални вложения. Техният размер през 1966 г. се предвижда да възлезе на 2 045 000 000 лв. срещу 1 760 000 000 лв. за 1965 г.

Общият размер на капиталните вложения с проекта се разпределя по следния начин: за лимитни капитални вложения — около 1 600 000 000 лв., за извънлимитни капитални вложения — 89 000 000 лв., за кооперативно жилищно строителство — 85 000 000 лв. и капитални вложения за ТКЗС — 258 000 000 лв.

Насочването на лимитните капитални вложения, които имат решаващо значение за икономиката на страната през 1966 г. е следното: за промишлеността — 1 099 000 000 лв., за транспорта и съобщенията — 138 000 000 лв., за селското стопанство — 61 000 000 лв., а заедно с капиталните вложения на ТКЗС — 319 000 000 лв., за строителството — 40 000 000 лв., за търговията, изкупването и материално-техническото снабдяване — 32 000 000 лв., за културно-битовото и жилищното строителство — 145 000 000 лв.

С предвидените капитални вложения се осигурява не само бързо нарастване на основните фондове през 1966 г., но се създава и здрава основа за разширяване на материално-техническата база през следващите години. През 1966 г. основните фондове на страната ще се увеличат с 1 707 000 000 лв., или с 9,1%.

Капиталните вложения през 1966 г. ще се използват за решаването на следните главни задачи:

Първо. За продължаване с неотслабващи темпове развитието на топливно-енергийната база на страната. Тази линия е правилна защото само така ще могат да се създават условия за непрекъснато и пълно снабдяване на народното стопанство с енергия и постепенно осигуряване на резервни мощности в този основен отрасъл на икономиката.

Второ. При насочването на капиталните вложения специално внимание се отделя за развитието на суровинната база. Става дума за осигуряване производството на готов прокат в Кремиковци, без който ние не ще бъдем в състояние да поддържаме по-нататък набелязаните темпове в развитието на машиностроенето, строителството и другите клонове на стопанството. Създават се условия за значително увели-

чаване производството на азотни торове без които, както показва практиката, ние не можем да очакваме сериозен подем в селското стопанство. Отделят се значителни капитални вложения за изграждане на мощности за химически влакна, пластмаси, синтетичен каучук, автомобилни гуми и други важни химически продукти. Следователно, въпросът се отнася до развитието на суровинната база, която осигурява производството на потребителски стоки, развитието на селското стопанство, на транспорта и на другите клонове, база, която има решаващо значение за повишаване ефективността на народното стопанство, качеството на продукцията, разнообразяването на асортимента на стоките и др.

Трето. Значителна част от капиталните вложения се заделя за развитието на транспорта, машиностроенето, леката и хранителната промишленост и селското стопанство и тяхната техническа реконструкция. Практиката показва, че техническата реконструкция на тези отрасли е един от главните пътища за повишаването на тяхната ефективност и подобряване качеството на продукцията.

Наред с насочването на средствата за разрешаването на тези главни задачи отделят се капитални вложения и за развитие на геологията, мелиоративното строителство, комуналното, културното и жилищното строителство.

И през 1966 г. трябва да се отдели внимание за най-грижливо и пестеливо използване на капиталните вложения. Ние нямаме пълно основание да кажем, че навсякъде и при всички случаи се подхожда така. Затова смятаме, че през 1966 г. оценка за работата на инвеститорите и строителите трябва да се дава не за усвояването на капиталните вложения, а за изпълнението на плана за въвеждането в действие и усвояването на новите производствени мощности.

За да се укрепи дисциплината в строителството, ще бъде целесъобразно финансирането на всеки обект, предвиден за строителство, да се открива след като са одобрени проектосметните документации. Също така смятаме, че ще бъде правилно да не се допуска през годината прехвърляне на средства от един обект на друг. Тази практика води до разстройване на материално-техническото снабдяване и напоя щети на народното стопанство, понижава дисциплината в строителството.

Набелязаната с проектоплана за 1966 г. линия за насочване капиталните вложения дава възможност да постигнем високи темпове в развитието на всички отрасли на народното стопанство.

Развитие на отраслите на материалното производство

Както беше вече отбелязано, с проектоплана се предвижда по-нататъшното бързо развитие на отраслите на ма-

териалното производство. Провежданата досега линия за създаване на здрава енергийна и суровинна база е заложена в основата и на проекта за 1966 г. За това се осигуряват както капитални вложения, така и суровини и материали.

Общият обем на промишлената продукция се предвижда да се увеличи от 8 428 000 000 лв. за 1965 г. на 9 268 000 000 лв. през 1966 г., или с 10%, в това число само планираната промишленост — с 10,5%. При развитието на промишлеността се очертава да продължи досегашната тенденция на по-бързо развитие на енергийните и суровинните отрасли, а така също и на машиностроенето. Производството на електроенергия и топлоенергия ще се увеличи с 11,4%, обемът на топливната промишленост — с 15,4%, на черната металургия — с 24,3%, на химическата и каучуковата промишленост — с 15,1% и на машиностроенето — с 18,2%. Относителният дял на тези отрасли в общия обем на планираната промишлена продукция достига около 33% при 31% за тази година, а само на машиностроенето съответно — 17,7% при 16,6%. Посочените отрасли ще дадат близо половината от прираста на продукцията на цялата промишленост.

През следващата година ще продължат да се развиват бързо и отраслите произвеждащи предмети за потребление. Продукцията на текстилната промишленост ще се увеличи с 8,9%, на шивашката с 14,1%, на кожаро-кожухарската и обувна промишленост — с 9,5%, на консервната промишленост — с 8,5%, тютюневата промишленост — с 3,1% и млекопреработването — с 4,8%.

Наред с разширяването на производствените мощности увеличението на промишлената продукция ще се получи и от по-доброто им използване. В резултат на това и на подобряване организацията на труда производителността на труда в промишлеността ще се увеличи с около 6%.

През 1966 г. се предвижда по-нататъшното изграждане на енергийната база на страната. Ще се въведат в действие 670 мгвт нови мощности, или само за една година в страната ще влязат в действие повече електропроизводствени мощности, отколкото за целия период от 1945 г. до 1959 г. Новите мощности идват от ТЕЦ Марица изток II—300 мгвт, разширението на ТЕЦ — Русе и ТЕЦ Девня с по 100 мгвт, разширението на ТЕЦ Кремиковци и ТЕЦ към Нефтохимическия комбинат и др.

Въведените нови мощности и пускането на далекопровода Крайова—Бойчиновци, с който се свързва нашата енергийна система със съветската, ще доведат до подобрене в снабдяването на народното стопанство с електроенергия, особено през втората половина на годината. Производство-

то на електроенергия ще нарасне от 10 285 000 000 квтч на 11 520 000 000 квтч, или с 12%.

От общото производство на електроенергия 6 756 000 000 квтч ще се използват от промишлеността, което е с 826 000 000 квтч повече от 1965 г. Електроенергията, която се предвижда за комунално-битови нужди, ще се увеличи от 1 584 000 000 квч. на 1 814 000 000 квч.

Добивът на въглища през 1966 г. ще бъде около 28 500 000 т, от които 17 600 000 т. лигнитни. Преработката на нефт ще достигне 3 000 000 т, от които 400 000 т местен добив.

През 1966 г. ще продължи подобряването в структурата на топливно-енергийния баланс на страната, като относителният дял на по-ефективните енергоносители — нефт, нефтопродукти и газ, ще достигне над 33%.

Развитие на отраслите, добиващи суровини

Средствата, които страната изразходва за развитието на суровинната база, вече дават своя ефект. Нашето народно стопанство се снабдява по-редовно и по-пълно със суровини и материали от местно производство. През 1966 г. ще се направи нова крачка в това отношение.

С проекта се осигурява въвеждането в експлоатация на редица нови мощности. В МК Кремиковци ще се въведе мощност за още 1 000 000 т желязна руда, в рудоподготвителния комплекс — мощност за магнитно обогатяване на още 2 000 000 т желязна руда, конверторен цех с три 100-тонни конвертори, в цеха за горещо валцуване — блуминг „1150“ — първи етап, с мощност 1 200 000 т. В МЗ Ленин се предвижда да се извърши реконструкция на стан „250“ с оглед увеличаване производството му на прокат до 200 000 т. В цветната металургия се предвижда завършване на втория етап от изграждането на МОК Медет, продължаване изграждането на мощностите за обработка на цветни метали в Д. Ганев — София, и др.

Производството на чугун ще достигне 1 000 000 т, на стомана 950 000 т и на прокат 465 000 т.

Добивът на медна руда в МОК Медет се предвижда да се увеличи от около 2 400 000 т очаквано изпълнение за тази година на 4 000 000 т през 1966 г. Производството на олово ще достигне 94 000 т, на цинк 72 600 т и на мед — 32 000 т. Предвижда се подобряване извличането на редките и благородни метали от рудите и концентратите.

Ролята на химическата промишленост като източник за суровини и материали за промишлеността и другите отрасли на народното стопанство нараства. През следващата година се въвеждат в експлоатация такива важни обекти, като първия етап на АТЗ — Враца, с мощност 200 000 т

годишно амоняк и 350 000 т годишно карбамид, цеховете за бензол, фенол и полиетилен ниско налягане в Бургас, цеховете за железooксидни бои и за полупродукти в Русе, цеха за фосфорни киселини в Димитровград, цеха за автомобилни вътрешни гуми към завода за автомобилни гуми Г. Димитров — София, и др. Осигурява се строителството на заводите за полиакрилтрилни, полиестерни и полиамидни влакна; на комбината за целулоза и изкуствени влакна в Свищов; на инсталацията за етиленов окис и етиленгликол, на цеха за полиетилен високо налягане, на завода за синтетичен каучук, на завода за автомобилни гуми — Видин, на цеха за капролактам — Стара Загора, и др.

Производството на пластмаси, синтетични смоли и лепила от 32 000 т през тази година ще се увеличи на 42 100 т през 1966 г. Ще започне производството и ще се произведат 5000 т полиетилен ниско налягане. Производството на азотни торове ще нарасне от около 270 000 т на 300 000 т; на синтетичен амоняк от 350 000 т на 394 000 т; на карбамид от 14 300 т на 42 500 т и т. н.

Продукцията на целулозно-хартиената промишленост ще нарасне с 21,3%. Това увеличение ще дойде главно от новия целулознохартиен комбинат гара Искър. Производството на полуцелулоза се предвижда да се увеличи 6 пъти, на хартия — 22,1%, на картони — 1,7 пъти, на велпапе — 2,2 пъти. Предвиденото производство на полуцелулоза ще се обезпечи от новите мощности в Държавния целулозен завод Ст. Кираджиев и Целулозно-хартиения комбинат в с. Буковци.

За осигуряване строителството с необходимите материали се предвижда техният обем да нарасне с 12,3%. Производството на цимент ще се увеличи от 2 702 000 т на 3 037 000 т, на стенните панели — от 119 500 м³ на 167 000 м³ и на тухлите — от 1 174 000 000 броя на 1 349 000 000 броя. Производството на азбестоциментови плочи се предвижда да достигне 3 600 000 м² и на рубероида — 5 000 000 м².

Развитие на машиностроенето

Известно е значението на машиностроенето като отрасъл, играещ важна роля за внедряване на техническия прогрес в народното стопанство, за по-рационално използване на трудовите ресурси и за увеличаване валутните приходи на страната. Усилията, положени досега, дават своите резултати. В машиностроенето през 1966 г. ще се произвежда близо една пета от обема на промишлената продукция.

Нарасналата роля на машиностроенето за нашата икономика се вижда от структурата на вносните и местните машини в задоволяване на общите потребности на страната.

През 1966 г. 37,5% от общите потребности на страната ще се задоволят от местни машини. Около 30% от общото производство на машиностроенето е предназначено за износ.

В изпълнение решенията на Юнския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия по въпросите на машиностроенето с проекта се предвижда по-бързо развитие на онези подотрасли и производства, които имат решаващо значение за повишаване техническия прогрес в цялото народно стопанство и за изпълняване на поетите задължения за специализация по линията на СИБ.

Бързо ще се увеличава продукцията на радиоелектрониката, електротехническата промишленост, подземно-транспортните машини, производството на металообработващи и дървообработващи машини, тракторното и селскостопанско машиностроене и др.

Производството на стругове ще достигне 4100 бр., на електротелфери — над 23 200 бр., на електрокари — около 18 500 бр., на електродвигатели — 574 000 бр. и т. н.

През 1966 г. ще се пуснат в редовно производство 18 типа електрокари и 6 типа електротелфери с различна товароподемност, с което ще се разшири гамата на усвоените видове. Ще започне производството на 3 типа мотокари с товароподемност до 3,2 т, на хидравлични системи за електро- и мотокари и др. Ще се увеличи машиностроителната и металообработващата продукция за стоковия фонд с около 18% и на резервните части — с 13,9%.

За осигуряване на програмата ще се завършат и въведат в действие нови мощности в Електротелферния завод — Габрово, за 15 000 електротелфери, ДХЗ А. Иванов — София, за 80 000 броя хладилници, ДАЗ М. Шатаров — Пазарджик, за обработка на 40 000 т годишно олово в акумулаторни батерии и др.

За развитието на машиностроенето голяма роля играят създадените в последните години научноизследователски институти и бази за техническо развитие. Колективите на тези институти и бази положили големи усилия, умение и знания за издигане на нашето машиностроене на по-висок етап.

В машиностроенето работят опитни кадри. Няма съмнение, че опитът и знанията на работническите колективи ще осигури изпълнението на поставените задачи пред родното машиностроене и то ще може да се представи достойно както на вътрешния, така и на международния пазар и ще завоюва нови успехи.

Развитие на производството на предмети за потребление

В областта на леката и хранителната промишленост усилията през 1966 г. ще бъдат съсредоточени главно към по-

добряване качеството и разширяване асортимента на стоките. За осъществяване на тази задача се предвижда доставката на нови машини, усвояване на нови технологии и разширяване суровините и материалите.

За реконструкция и разширение на някои обекти в текстилната промишленост ще се доставят нови високопроизводителни машини и оборудване. Ще се въведе в действие предачницата към ДИП Жеко Димитров — Хасково, с 20 000 вретена. В текстилния комбинат — Враца, ще се монтират 5 броя печатни машини за 30 000 000 м печатни тъкани годишно. Ще влязат нови мощности за жакардови килими и 10 стана за производство на килими тип „Персийски“, инсталация за нетъкан текстил в годишен капацитет 2 500 000 м. Във вълнения текстил ще се въведат апретурни мощности за 4 000 000 м и 45 стана, в копринената промишленост — 200 стана, в ДИП Рилски лен — Самоков, ще се пусне апретура за 5 000 000 м ленени и смесени тъкани за битово и техническо предназначение. В трикотажната промишленост ще се въведат в експлоатация 20 нови кръгли жакардови плетачни машини за производство на вълнен трикотаж за около 300 000 броя. Ще се доставят и 60 машини за производство на детски чорапи с капацитет за повече от 1 500 000 чифта годишно.

Това ще осигури основните продукти на текстилната промишленост да достигнат: памучни тъкани 292 000 000 м, вълнени тъкани — 19 900 000 м, копринени тъкани — 16 500 000 м, трикотаж — 60 100 000 бр., чорапи — 38 300 000 чифта.

Ще продължи да нараства производството и в другите отрасли на леката промишленост. Производството на обувки (без каучуковите) ще достигне 14 800 000 чифта, на мебели — 76 000 000 лв., на плоско стъкло — 15 600 000 м², 50 000 домашни хладилници, 110 000 телевизора и т. н.

През 1966 г. ще продължи реконструкцията на редица производствени мощности в хранително-вкусовата промишленост. По този начин ще се създадат условия за по-пълно оплозотворяване на селскостопанските суровини и повишаване качеството на продукцията. Производството на месо ще достигне около 200 000 т, на плодови консерви — 190 300 т, зеленчукови консерви — 240 400 т, захар — 324 000 т, сирене и кашкавал — около 66 000 т и др.

Развитие на селскостопанското производство

Изградената материално-техническа база в селското стопанство позволява ежегодно да се увеличава селскостопанската продукция. С проекта се предвижда общият обем на продукцията на селското стопанство да достигне през следващата година 3 232 000 000 лв., или с 10,7% повече от тази

година, в това число растениевъдството — с 14,8% и животновъдството — с 3,5%.

Значителният прираст на продукцията на растениевъдството за 1966 г. се дължи и на малката база от очакваното изпълнение за тази година. Ако планът за 1966 г. се сравни с отчета за 1964 г., увеличението за двете години ще бъде общо около 11%.

Набелязва се по-голям прираст на фуражното и зърненото производство, с оглед да се осигурят повече фуражи за животновъдството и се обезпечи изхранването на населението. Разчетено е да се получат за по-важните култури през 1966 г. следните средни добиви: пшеница 215 кг, царевица 315 кг, слънчогледово семе 157 кг, памук неомоганен 95 кг, тютюн ориенталски 96 кг, домати — общо за всички видове домати 3120 кг, грозде винено 620 кг и десертно грозде 865 кг.

За попълване на фуражните ресурси и осигуряване нормални условия за развитието на животновъдството ще се внесе концентриран фураж и меласа. Фуражната промишленост ще произведе и предостави за нуждите на животновъдството 1 125 000 тона комбинирани фуражи. По този начин в основни линии ще се преодолеят затрудненията от лошата реколта от фуражните култури през тази година.

Задачата е тези фуражни ресурси да се използват най-целесъобразно.

Броят на селскостопанските животни ще се задържи на нивото на тази година, а за някои ще се увеличи незначително. Нарастването на животинската продукция се разчита главно от увеличение продуктивността на животните. Млеконадоят от крава се увеличи от 1700 л на 1760 в, в това число за ТКЗС — от 2240 л на 2300 л, настригът на вълна от овца се увеличава от 2,533 кг на 2,565 кг и носливостта на кокошка се увеличава от 97 бр. на 110 броя, в това число от ТКЗС — от 148 на 160 броя.

Предвиденото селскостопанско производство е обезпечено чрез по-нататъшно разширяване на торенето, механизацията, поливането и други мероприятия. За стопанската 1965/1966 г. ще се предоставят общо 413 000 т химически торове в активно вещество срещу 352 000 т. през 1964/1965 г., или по 8,6 кг на декар при 7,3 кг през 1964/1965 г. Поливните площи в началото на поливния сезон ще се увеличат с около 400 000 дка и ще достигнат около 10 000 000 дка. Относителният им дял от обработваемата площ ще достигне близо 21%. Броят на тракторите към 15 к. с. ще нарасне от 64 410 бр. на 68 835, броят на комбайните съответно — от 11 940 на 12 380, тракторните плугове — от 40 690 на 41 260, тракторните редосеялки — от 22 940 на 25 000 и др.

Ще се увеличи делът на механизирани работи в растениевъдството и животновъдството.

Развитие на транспорта и съобщенията

През 1966 г. за развитие на железопътния транспорт ще се доставят 10 електрически локомотива, 37 дизелови маневрени локомотива, 6 мотриси, 2760 товарни вагона в двусно изчисление, 80 пътнически вагона. Ще се завърши електрификацията на участъка Плевен—Мездра и ще се преустроят и разширят гаровите коловози в Разград, Карнобат, Сливен и др.

Само за обществения автомобилен транспорт за общо ползуване ще се доставят 535 товарни коли, 400 автобуса, 100 леки таксиметрови коли, 100 товарни и 50 пътнически ремаркета. Ще се завършат автобазите в Орешец и Пазарджик и ще започне строителството на нови в Русе и Перник.

Морският транспорт ще получи 3 рудовоза, 1 танкер и 1 влекач, а речният 5 въглевоза, 2 шалана и 1 влекач. Заедно с новите съдове, които ще се доставят през 1966 година, разполагаемият тонаж на морския флот ще нарасне с 33,4%, а на речния — с 10,1%. Участието на морския флот в международните превози на нашата страна ще достигне около 90%.

С доставката на новите превозни средства и по-рационалното използване на съществуващите превозените товари ще се увеличат общо с 11,2%.

В съобщенията ще се разширят и оборудват автоматичните телефонни централи в Силистра, Велинград, Мадан и Кюстендил. Ще продължи работата по автоматизацията на телефонните връзки София — Пловдив — Стара Загора, строежът на производствено-техническите сгради в Търново, Бургас, Червен бряг и Свищов, разширението на телевизионната мрежа и др. Предвижда се обемът на работата на съобщенията да се увеличи с 6,8%.

Развитие на строителното производство

Общият обем на строителното производство за 1966 г. възлиза над 980 000 000 лв., от които 708 000 000 лв., лимитно строителство. В сравнение с 1965 г. обемът на строително-монтажните работи се увеличава със 120 000 000 лв., или с 15,6%.

За успешното изпълнение на нарасналия обем на строителството наред с другите мероприятия съществена роля ще изиграе и извършването на част от строителството по индустриален начин. За тази цел се предвижда производството на 500 000 м³ сглобяеми стоманобетоннови конструкции, от които за промишленото строителство — 160 000 м, за жилищното строителство — 295 000 м³, за селскостопанското строителство — 24 000 м³, за културно-битовото строителство — 8000 м³, и др.

С проекта се предвижда ново увеличение на строителната механизация. Ще се доставят 145 багера, 55 автокрана, 376 бетонобъркачки, 40 кулокрана и др. Ще се увеличи и автомобилният парк с доставката на 614 товарни автомобили.

Наличната и новата техника при правилното използване създава условия за изпълнението на плана за строителството и повишаване производителността на труда.

Важно условие за изпълнение на набелязания обем строително-монтажни работи е своевременната готовност на проектосметните документации и своевременната подготовка на строителни и монтажни кадри.

През 1966 г. не трябва да спира работата на нито един обект по липса на документации. Това налага колективите на проектантските институти и организации да положат всички усилия за осигуряване на проектосметните документации съгласно графика за строителството, а строителните колективи да изпълняват строителните графици.

През тази година голям брой строителни колективи добре работиха за изпълнението на поставените пред тях задачи. Един от тези колективи са строителите на химическия комбинат — Враца, който изпълни плана си за строително-монтажните работи за 10-те месеца на тази година 110% и създава условия за предсрочно въвеждане на обекта в действие. Строителният колектив доказва, че такъв голям завод може да се построи за по-малко от две години.

Затова този колектив и останалите строителни колективи, които изпълняват тазигодишните си задачи, заслужават да им изкажем нашата благодарност и да им пожелаем успехи и през следващата година. (*Ръкопляскания*)

Развитие на външноикономическите връзки

Външноикономическите връзки с другите страни играят важна роля за развитието на нашата икономика. Както и досега, така и с проектоплана за 1966 г. се предвижда външнотърговският стокообмен да се развива по-бързо от материалното производство. Докато националният доход нараства с над 9%, външнотърговският стокообмен се увеличава с около 15%.

Голямото увеличение на външнотърговския стокообмен е в зависимост от задълбочаването на социалистическото разделение на труда. Връзките на нашата страна с другите социалистически страни се изграждат именно на базата на социалистическото разделение на труда, което създава предпоставки за бързо и стабилно развитие на нашата икономика. Предварителното съгласуване на обмена за дълъг период създава условия за стабилни пазари на нашето производство.

През 1966 г. започва изпълнението на нови дългосрочни спогодби, сключени с другите страни. Това е база за още по-голямо разгръщане на нашите икономически връзки и предпоставка за по-нататъшно развитие на производителните сили в страната.

В структурата на стокообмена настъпват изменения, които трябва да доведат до повишаване ефективността на нашата външна търговия. Делът на машините и съоръженията в общия износ се увеличава от 26,8% за тази година на 29,3% за 1966 г. Намалява се относителното тегло на суровините и материалите. През 1966 г. ще бъдат изнесени 2500 струга, 17 700 електрокара, 660 мотокара, 21 500 електротелфера, 4000 взривобезопасни електромотора, 2000 телевизора, 1 000 000 акумулатора, 5220 помпи и др. Нашата износна листа ще се разшири с редица нови видове машини и съоръжения.

Набелязва се също така през 1966 г. да се увеличи износът на стерилизирани зеленчукови консерви с 40 000 т., на цигарите със 7300 т., на гроздовото вино с 32 000 000 л и др. В проектоплана е заложена тенденция за увеличаване в общия обем на износа дела на преработените плодове и зеленчуци.

Предвид на това, че през 1966 г. ще се внесе голяма част от оборудването за крупните обекти, които ще се изграждат през следващата петилетка, бързо нараства вносът на машини и съоръжения.

ПО ЖИЗНЕНОТО РАВНИЩЕ НА НАРОДА

Главно съдържание на икономическата и социалната политика на нашата партия и правителство е постоянното повишаване на благосъстоянието на народа и все по-пълното задоволяване на неговите материални и културни потребности. Подобряването на жизненото равнище на народа зависи от развитието на производството, от увеличаването на националния доход и от неговото разпределение. В резултат на широко разгърнатото се социалистическо строителство, на бързото увеличаване на промишленото и селскостопанското производство, на плановото използване на материалните и трудовите ресурси за кратки срокове у нас бяха постигнати значителни успехи в развитието на материалното производство и увеличаването на националния доход. На тази основа бяха увеличени доходите на населението.

Набелязаното увеличение на производството, повишаването на обществената производителност на труда и предвиденият растеж на националния доход за 1966 г. създават възможност да се направи нова значителна крачка в издигане жизненото равнище на народа.

При разработването на проекта партията и правителството най-внимателно са разгледали възможностите, които има страната, за заделяне на по-големи средства за повишаване жизненото равнище на народа.

Националният доход ще достигне 7 200 000 000 лв., а фондът за потребление — 5 100 000 000 лв. В сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г. фондът за потребление ще нарасне със 7,4%. Националният доход на човек от населението ще достигне 864 лв. и ще се увеличи с 8,7% в сравнение с 1965 г., а фондът за потребление — съответно 613 лв. и 6,2%.

Общият размер на фонда за потребление през 1966 г. ще бъде с около 350 000 000 лв. по-голям, отколкото през 1965 г. Това означава, че на всеки гражданин в нашата страна се падат 42 лв. материални блага повече, отколкото през тази година.

По-голямата част от фонда за потребление (около 90%) и през 1966 г. ще отиде за лично потребление на населението. Останалата част също се използва от всички граждани и включва безплатното лечение, издръжката на училищата и други форми на обществено потребление.

В резултат на предвидения растеж на производителността на труда ще нарасне и средногодишната заплата на едно лице, заето в народното стопанство.

Наред с увеличаване доходите на работниците с проекта се предвижда да се увеличат доходите и на селяните. Така през 1966 г. общият размер на всички доходи, подлежащи на разпределение между кооператорите, ще се увеличи с около 40 000 000 лв., а на един зает кооператор — съответно с около 30 лв.

Размерът на пенсиите и помощите през 1966 г. ще достигне 576 000 000 лв. при 540 000 000 лв. през тази година, или увеличение с около 7%.

Номиналните доходи са основаният източник за повишаване жизненото равнище на населението, защото се получават непосредствено от населението и се използват съобразно с неговите потребности. Те са обаче само част от доходите на населението. По-пълна представа за благосъстоянието на народа и за социалната политика на партията дава общият размер на средствата, които задоволяват потребностите на населението. И това е напълно обяснимо, защото ежегодно се отделят средства от бюджета за материална издръжка на болниците, училищата, детските ясли и градини и др.

Какви са насоките за използване паричните доходи на населението през 1966 г.?

Общият размер на всички парични доходи ще достигне 5 060 000 000 лв. при 4 760 000 000 лв. за 1965 г. Най-голям дял от всички парични доходи през 1966 г. се пада на фонда

на работната заплата, парични доходи от ТКЗС и пенсии и помощи. Техният размер обхваща около 85% от всички парични доходи на населението. Така образуваните доходи ще се изразходват в две главни направления:

- за покупка на стоки;
- за услуги и други разходи.

Основното направление в разходите е за покупка на стоки. С проекта се предвижда около 70% от всички парични доходи да се изразходват за тази цел. Абсолютният размер на покупателния фонд на населението, срещу който са предвидени и съответни стокови ресурси (от държавната и кооперативна търговия и от ТКЗС), ще нарасне над 3 700 000 000 лв. при близо 3 500 000 000 лв. за 1965 г., или с около 7%. Увеличаването на покупките на стоки е най-конкретният изразител на нарастващото благосъстояние на народа.

С проекта се предвижда покритие между паричните доходи на населението и стоковите фондове. Общият обем на стокооборота (вкл. продажбите на ведомствата) ще нарасне от 3 570 000 000 лв. на 3 780 000 000 лв., или с 5,9%. Покупателната способност на населението е обезпечена и със съответни стокови запаси, чийто размер достига над един милиард лева в края на 1966 г. Продажбите на основните хранителни стоки ще се увеличат, както следва: на месо — от 154 600 т. през 1965 г. на 162 300 т. за 1966 г., фасул — от 22 000 т на 23 000 т, растителни хранителни масла — от 77 000 т на 79 000 т, захар — от 72 500 т на 76 000 т, захарни изделия — от 72 000 т на 76 000 т, мляко — от 245 000 000 л на 266 000 000 л, яйца — от 225 000 000 на 250 000 000, пресни зеленчуци — от 325 700 т на 348 900 т, пресни плодове — от 130 600 т на 173 100 т.

Освен това производителното население ще получи част от хранителните продукти от ТКЗС под формата на натурално разпределение и от личните стопанства. Размерът на тези продукти ще се увеличи от 560 000 000 през 1965 г. на около 600 000 000 лв. за 1966 г.

Ще се увеличат бързо продажбите и на промишлени стоки. Продажбите на памучни тъкани ще нараснат от 94 000 000 м на 108 000 000 м, вълнени тъкани — от 9 600 000 м на 10 000 000 м, копринени тъкани — от 6 300 000 м на 6 800 000 м, облекла — от 195 000 000 лв. на 205 000 000 лв, памучен трикотаж — от 42 000 000 бр. на 46 000 000 бр., чорапи — от 32 000 000 чифта на 36 000 000 чифта, обувки — от 10 700 000 чифта на 11 000 000 чифта, каучукови обувни изделия — от 11 900 000 чифта на 12 400 000 чифта, метални домакински съдове — от 5400 т на 6600 т и т. н.

Предвижда се също да се увеличат продажбите и на някои строителни и отоплителни материали за населението.

Все по-бързо навлизат в бита и културата на нашия народ предметите за дълготрайно ползуване. През 1966 г. ще се продадат 140 000 радиоапарата, 105 000 телевизора, мебели за 70 000 000 лева, 10 000 леки коли 25 000 мотоциклета, 20 000 мотопеда. 125 000 електрически перални, 55 000 хладилника, 60 000 отоплителни електрически печки и редица други.

Бързото нарастване на продажбите на промишлени стоки през последните години, а също така и през 1966 г. дава отражение върху структурата на целия фонд потребление. Докато потреблението на хранителни стоки ще нарасне през 1966 г. с 3,7%, потреблението на облекло и обувки ще се увеличи с 5,3%, на предмети за домашно-битово обзавеждане и култура — с 9,4%, разходите за транспорт, хигиена и други — с 11,1% и потреблението на други промишлени стоки — с 16,2%.

С предвидените средства за разширение на търговската мрежа ще се открият 1500 търговски обекта, от които 500 заведения за обществено хранене.

За да се подобри обслужването на населението, числеността на работниците в търговията на дребно и общественото хранене ще се увеличи от 84 780 на 88 730, или с 4,7%.

Важен въпрос за населението, наред със задоволяването му с хранителни и промишлени стоки, са услугите и жилищата. С проекта се предвижда да се увеличат всички видове услуги, което е в съответствие с нарастването на нуждите на населението. Размерът на разходите за услугите от промишлен характер ще се увеличи от 65 000 000 лв. на 80 000 000 лв. и транспортните услуги от 216 000 000 лв. на 232 000 000 лв, комунално-битовите — от 130 000 000 лв. на 145 000 000 лв.

През 1966 г. ще влязат в експлоатация 30 обществени хигиенни бани с близо 1000 места. Ще се водоснабдят 128 селища и ще се построят 1100 км вътрешна водопроводна мрежа и 200 км нова канализационна мрежа. Ще се доставят 80 пътнически вагона и 731 автобуса и ще се открият 15 000 нови телефонни поста.

За жилищното строителство (без жилищата в селата) се предвижда да се вложат 145 000 000 лв., което е с около 30 000 000 лв. повече, отколкото през тази година. Ще се построят 1 325 000 м² жилищна площ, от която 450 000 м² с държавни средства.

През последните години средствата за просвета, култура, здравеопазване и др. значително се увеличиха. През 1966 г. се предвижда ново увеличение.

С предвидения фонд за обществено потребление се създават условия през 1966 г. броят на болничните легла да нарасне от 54 130 на 57 120, а местата в домовете за инвалиди — от 8560 на 9200.

Фондът за обществено потребление ще се използва и за разширяване и подобряване на училищната мрежа в страната. През 1966 г. броят на учащите се ще достигне 1 671 000 при 1 656 000 за 1965 г. За всички младежи, успешно завършили VIII клас, се осигуряват места за продължаване обучението в по-горна степен учебни заведения. В средните политехнически училища ще постъпят 36 000 ученици, в средните професионални училища (техникумите) за редовно обучение 30 000 и за вечерно и задочно обучение 22 500 нови курсисти. Предвижда се да се увеличи броят на постъпващите курсисти в професионално-техническите училища от 50 800 на 53 200. Това увеличение е продиктувано от нуждите на народното стопанство от специализирани работнически кадри.

Броят на постъпващите студенти във висшите учебни заведения се предвижда да бъде за редовно обучение 11 100 и за задочно и вечерно 5000. От всички постъпващи 48% ще бъдат приети по инженерните специалности.

Завършващите млади специалисти с висше образование ще достигнат 13 200 души през следващата година при 9300 за 1965 г. С това броят на специалистите, заети в народното стопанство, ще се увеличи от 123 000 през 1965 г. на 135 000 през 1966 г., в това число инженери от 28 000 на 31 000.

В детските градини ще бъдат обхванати 62% от децата в предучилищна възраст, а само в целодневните и временните градини — 20,3%.

Такива са основните показатели на проектоплана за 1966 г.

Другарки и другари народни представители! Както е известно, във всички отрасли се експериментира нова система на планиране и ръководство на народното стопанство. През 1966 г. по новата система ще преминат допълнително значителен брой предприятия. Резултатите от досега проведенния експеримент са насърчителни. Разгърна се инициативата на производствените колективи за по-добро използване на производствените възможности, за разнообразяване на асортимента и подобряване качеството на продукцията. На основата на по-пълно и повсеместно приложение на принципите на непосредствената материална заинтересованост при едновременно увеличаване на трудовите възнаграждения на колективите в още по-голяма степен се увеличиха и постъпленията в бюджета на страната.

Новата система на планиране изисква значително да се подобри работата на икономическия анализ на дейността на стопанските организации, още по-внимателно, задълбочено и непосредствено да се следят икономическите показатели както от самите предприятия, така също и от висшестоящите организации и централните ведомства. По този

начин през 1966 г. може и ще се достигнат още по-добри резултати в подобряване ефективността на нашето народно стопанство.

Другарки и другари народни представители! Набелязаните с проекта задачи са осигурени с материални и финансови ресурси. Осигурени са също така средства и за набелязаните мероприятия от партията и правителството за повишаване жизнения уровень на населението. Необходимо е всички материални и финансови ресурси да се използват правилно и да се разходват най-пестеливо.

Предвиденото с проекта развитие на страната през 1966 г. е напълно осъществено. С него нашата страна ще направи нова крачка напред по пътя на изграждането на социализма. Няма съмнение, че нашата работническа класа, селскостопанските труженици и народната интелигенция под ръководството на партията и правителството не само ще изпълнят набелязаните с плана задачи, но както досега и ще ги преизпълнят.

Моля да приемете предложения законопроект за народностопанския план за 1966 г. (*Ръкопляскания*)

Председател акад. Сава Гановски: Има думата др. Стоян Гюров, председател на Комисията по народностопанския план и държавния бюджет, за да направи съ доклад по законопроекта за държавния народностопански план за 1966 г.

Докладчик Стоян Гюров: (*Чете*) Другарки и другари народни представители! С изпълнението на държавния стопански план и бюджет за 1965 г. се завършва четвъртата петилетка, завършва се една важна страница в икономическия възход на страната, на борбата на трудовите колективи за претворяване в живота решенията на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия за изграждане на материално-техническата база на социализма в нашата страна.

Светлите перспективи, начертани от Директивите на Осмия конгрес за развитието на Народна република България, вдъхнаха нови сили в нашия народ и преодолявайки немалко трудности, успешно изпълнява годишните планове, уверено съзижда икономическата мощ на нашата родина.

С особено високо съзнание се съпровождаше изпълнението на стопанските планове през 1964 г. за възторжено посрещане 20-годишнината от социалистическата революция в България и тази година в борбата за преодоляване пораженията, нанесени от продължителната суша. Именно в такива моменти най-добре се вижда колко е пораснало съзнанието на работническата класа, трудовите селяни и народната интелигенция. На повика на Централния комитет

на Българската комунистическа партия за повече свръхпланова продукция се отзоваха над 1000 трудови колектива и поеха нови допълнителни обещания за производство за 200 000 000 лв. продукция. Изпълнението на тези обещания, за които ежедневно съобщават радиото и печатът, показва, че те ще бъдат изпълнени, и с това трудовете колективи най-красноречиво изразяват своята привързаност към нашата героична партия, към нейния Централен комитет.

Само за десет месеца на 1965 г. колективите от промишлените предприятия дадоха на народното стопанство продукция за 219 000 000 лв. свръх плана при годишно обещание 67 000 000 лв. За преизпълнение на стопанските планове, за разкриване и оползотворяване на резервите в народното стопанство твърде много спомогна новата система на планиране и ръководство на народното стопанство, която се експериментира и която създава сравнително по-добри възможности за използването на резервите във всяко предприятие и по-добре обвързва материалната заинтересуваност с крайните икономически резултати на предприятието.

Вече са публикувани и се обсъждат тезисите на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия „Основни положения на новата система на планиране и ръководство на народното стопанство“ за всенародно обсъждане. В тях е дадена правилна оценка на досегашната система на планиране и ръководство на народното стопанство, на нейните положителни и слаби страни. Новата система на планиране и ръководство на народното стопанство ще осигури по-бързо и по-ефективно развитие на производителните сили, като се използват още по-добре и по-пълно обективните икономически закони на социализма. Активността на трудещите се чувствително ще нарасне, резервите в народното стопанство ще се използват по-добре и материалните и духовните потребности на народа ще се задоволяват все по-пълно. Всенародното обсъждане на тезисите ще даде възможност най-пълно да се използва натрупаният опит и да се вземат най-правилни решения.

През 1966 г. експериментът се разширява и все повече предприятия ще работят по новата система на планиране и ръководство на народното стопанство. Това ще се отрази положително в подобряване на планирането и ефективността на нашата икономика.

Другарки и другари народни представители! На вашето внимание е предоставен държавният народностопански проектоплан за 1966 г. — първата година от новата петилетка. Постоянната комисия по народностопанския план и държавния бюджет, както и отрасловите комисии се запознаха с основните положения на проектоплана, с предложе-

нията на ведомствата, предприятията, отделните народни представители и взеха отношение по тях.

Държавният народностопански план за 1966 г. е разработен в съответствие с решенията на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия и Директивите за развитие на Народна република България в периода 1961—1980 г. Проектът представлява един сравнително високо-ефективен план за 1966 г. Най-характерни в това отношение са бързите темпове на развитие на съвкупния обществен продукт — с 9,6%, на националния доход — с над 9%, на планираната промишлена продукция — с 10,5% и на обема на селскостопанската продукция — с 10,7%.

Докато през 1965 г. прирастът на националния доход се равнява на 340 000 000 лв. (очаквано изпълнение), то през 1966 г. се предлага над 600 000 000 лв. Това е резултат на правилната икономическа политика на Централния комитет на Българската комунистическа партия за все по-ефективно използване на материалните и финансовите ресурси в нашата страна. Тези високи темпове на развитие дават възможност както за увеличаване средствата за капитални вложения, така и за подобряване на материалното и културното благосъстояние на трудещите се в нашата страна.

Комисията по народностопанския план и държавния бюджет и другите комисии считат, че предложеният проект е оптимален и е съобразен с материалните ресурси на страната, с финансовите възможности и е съгласуван с търговските договори, които имаме с другите страни. Той отразява възможностите и изискванията за бързо развитие на икономиката на нашата страна. С тези темпове ние все повече се приближаваме до развитите в икономическо отношение страни. Предвиденият растеж на националния доход представлява здрава база за развитие на страната не само през 1966 г., но и за следващите години.

С проектоплана за 1966 г. се продължава тенденцията за по-бързо развитие на енергетиката, металургията, химията и машиностроенето. Тази тенденция е напълно правилна. Тя се обуславя от необходимостта за по-нататъшната бърза индустриализация на страната и издигането на по-високо ниво техническото развитие на нашето народно стопанство. Това дава възможност да изградим солидна суровинна база за нашата преработваща промишленост. Радостен е фактът, че все повече машини и съоръжения за нашето народно стопанство са българско производство.

Производството на електроенергия и топлина в сравнение с очакваното за 1965 г. ще нарасне с 11,4%, продукцията на топливната промишленост — 15,4%, черната металургия — с 24,3%, цветната металургия — 5,8%,

машиностроенето и металообработването — с 18,2% и химическата промишленост — с 15,1%.

Високият растеж, предвиден за машиностроенето, отразява неговото значение за издигане на техническото равнище на народното стопанство и за изпълняване на поетите задължения от страната за специализация по линията на СИВ.

По плана за 1966 г. се предвижда над 37,5% от новото оборудване и преоборудване на нашите предприятия да стане с машини и съоръжения българско производство.

Значително увеличение се предвижда за производството на строителни материали, като продукцията е набелязано да нарасне с 12,3%.

Наред с развитието на отраслите на тежката промишленост с проектоплана се набелязва значително развитие и на отраслите, произвеждащи предмети за потребление. Продукцията на текстилната промишленост се набелязва да нарасне с 8,9%, на шивашката промишленост — с 14,1%, на кожаро-кожухарската промишленост — с 9,5%, на хранително-вкусовата промишленост — с 4,6%. Този растеж ще осигури подобряване снабдяването на населението.

В областта на селското стопанство по-висок растеж се предвижда за растениевъдството — 14,7%, в това число за зърнен фураж с 33% и за тревните, сочните и силажните фуражи — с 58,1%. Това ще осигури повече фураж за животновъдството и ще даде възможност за неговото развитие през следващата година.

Предвиденото увеличение на промишлената и селскостопанската продукция налага по-нататъшното развитие на транспорта, поради което в проектоплана е предвидено увеличение на превозите на товари с 11,2%.

Предвиденото с проектоплана развитие на народното стопанство ще се осъществи в резултат на разширяване и усъвършенствуване на неговата материално-техническа база. За тази цел през 1966 г. се осигуряват за капитални вложения 2 042 200 000 лв. От тях за лимитни капитални вложения 1 599 100 000 лв. В сравнение с 1965 г. общият обем на капиталните вложения се увеличава с 16%, а обемът на лимитните капитални вложения — с 20,7%.

Основната част от капиталните вложения (1 099 000 000 лв. лимитни капитални вложения) се насочва за развитието на промишлеността. Тези средства са разпределени по отрасли на промишлеността в зависимост от необходимостта от развитието на отделни отрасли и с оглед правилното и пропорционално развитие на народното стопанство. С предвидените средства ще бъдат завършени и ще се започнат редица нови обекти и производствени мощности. Ще се въведат 670 мегавата електропроизводствени мощности, реди-

на мощности в черната и цветната металургия, в химическата промишленост и другите отрасли на промишлеността.

Въвеждането на нови мощности в промишлеността, увеличаване на подвижния състав в транспорта, увеличаване на поливните площи и механизацията в селското стопанство ще осигурят предвидения растеж на продукцията от промишлеността и селското стопанство и превозите от транспорта.

Трябва да отбележим, че в резултат на правилната политика на партията по разпределението на производителните сили в страната в повече градове израснаха модерни заводи и се създаде поминък за населението.

Както се вижда, отделят се значителни средства за капитални вложения. Необходимо е да се води настойчива борба за ефективното им използване, като се пристъпи към ново строителство след доказване, че необходимата продукция не може да се получи от съществуващите мощности или след реконструкция на старите предприятия.

Предвидено е да се повиши производителността на труда на едно лице от производствената група в промишлеността с 5,7%, в строителството — със 7%, в жп. транспорта — с 3,7%, в автомобилния транспорт — с 2%. От набелязаното увеличение на производителността на труда ще се обезпечи 55% от прираста на промишлената продукция, 60% от прираста на строително-монтажните работи, 61% от прираста на превозите от жп. транспорт. С проектоплана е набелязано повишаването на производителността на труда да изпреварва растежа на средната работна заплата, което е правилно и необходимо.

Особено внимание в проекта е отделено за повишаване материалното и културното положение на трудещите се. През 1966 г. ще започне провеждането на редица големи социални мероприятия, свързани със социалните и културни придобивки и с повишаване жизненото равнище на трудещите се.

С оглед осъществяването на тези мероприятия необходимо е съответните ведомства да направят по-големи икономии от своите бюджетни средства, за да могат с тях да посрещнат част от разходите за изпълнението на тези задачи.

Не можем да не подчертаем грижите на партията за непрекъснато подобряване жизненото равнище на трудещите се в нашата страна. Като решава изключително важни въпроси за икономическото развитие и насочва огромни капитални вложения за бързата индустриализация на страната, Централният комитет на партията винаги е считал като свой пръв дълг грижата за човека и се е стремил в рамките на възможностите на страната правилно да решава този проблем.

Подобряването на материалното и културното благосъстояние се вижда от непрекъснатото нарастване на стокооборота, все по-големите продажби на стоки с културно-битово предназначение, подобряване на здравеопазването, образованието, комуналното стопанство, жилищното строителство и др.

Другарки и другари народни представители! В комисията бяха получени много искания от ведомства и народни представители. Главно тези искания са за увеличение на капиталните вложения.

Безспорно е, че не могат да се задоволяват всички искания, тъй като това би увеличило чувствително фонд Натрупване за сметка на фонд Потребление.

По капиталните вложения се направиха редица предложения за включване на нови обекти. Някои от предложенията по капиталовложенията и по другите показатели по плана са отразени от Държавния комитет за планиране в проектоплана за 1966 г.

Допълнително предлагаме да се включат в народностопанския план за 1966 г. следните обекти:

(В хил. лева)

№ по ред	Обект	Сметна стойност	Сума за 1966 г.	В т. ч.: собств. средства
1.	Поликлиника в с. Гоце Делчев—Благоевградско	270	100	—
2.	Читалище в с. Карагеоргиево — Бургаско	50	50	—
3.	Електрификация на селата: Струя, Каравелово, Камчия, Каменяк, Снежа, Закичево, Рожен, Рудина и Мрежичко — Бургаско	90	90	—
4.	Санепидстанция — гр. Варна	1800	100	—
5.	Електрификация на квартали в гр. Враца	25	25	—
6.	Водоснабдяване на село Типченица — Врачанско	50	50	10
7.	Водоснабдяване на село Смолянски — Михайловградско	150	50	—
8.	Културен дом в село Чипровци—Михайловградско. Средствата да се вземат от лимита на Комитета по химия и металургия	230	100	100
9.	Водоснабдяване на селата: Громошин и Лехчево — Михайловградско	100	100	50
10.	Гара Пазарджик	373,3	100	—
11.	Читалище село Константиново—Пазарджишко	100	100	50

12.	Водоснабдяване село Друган — Пернишко	40	40	—
13.	Водоснабдяване на селата: Брегаре и Крушовене — Пле- венско	50	50	—
14.	Болница в гр. Смолян I етап	2000 350	100	—
15.	Училище в село Равно поле — Софийско	80	80	—
16.	Читалище в гр. Брезник — Пернишко	300	100	80
17.	Електрификация на селата: Голямо Църковище, Петрини, Черна вода и Менушевци— Търговишко	50	50	—
18.	Хотел — Горна Оряховица — Търновско	326	100	—
19.	Читалище в село Любимец — Хасковско	350	100	50
20.	Балнеолечебница в село Стефан Караджово — Ямболско	300	50	—
21.	Дом на пионерите в град Мадан — Смолянско			
	Строителството да се извърши изцяло със собствени средства	100	100	100
22.	Дом на техниката в гр. Перник Строителството да се извърши изцяло със собствени средства	725	100	100
23.	Жилищен блок към машино- строителния завод — Кола- ровград			
	Строителството да се извърши със средства от лимита на Комитета по машиностроене	200	100	100
24.	Паметник на Априлското въстание в гр. Панагюрище Строителството да се из- върши със средства от лими- та на Комитета по културата и изкуството	150	50	50
25.	Жилищен блок в Асеновград — Пловдивско			
	Строителството да се извърши от средствата, предвидени за жилищ- но строителство в Пловдив	100	100	100
26.	Машины и съоръжения за промком- бината — Кърджали	50	50	—
27.	Преустройство на казармените помещения във В. Търново за			

нуждите на Висшия педагогически институт	360	100	—
28. Техникум в гр. Видин			
Строителството да се извърши от средствата за строителство на Завода за каучук и пластмаси — Видин	620	150	150
29. Читалище в село Лозница — Разградско	256	50	30
30. Жилищен блок в гр. Габрово, със средства от фонда на предприятието	435.7	150	150
31. Основно училище — Копривщица	120	80	—
32. Медицински техникум — гр. Пловдив			
Със средства от лимита на Министерството на народното здраве и социалните грижи	1300	100	100
33. Пристройка на музикално училище в гр. Плевен със средства от лимита на Комитета по културата и изкуството и Министерството на народната просвета	100	100	100

При това положение общият обем на лимитните капитални вложения ще се завиши с 2 065 000 лв., от които 620 000 лв. собствени средства.

Другарки и другари народни представители! През 1966 г. започва изпълнението на новата петилетка. Нови, още по-големи задачи поставя партията пред нашия народ в благородната борба да превърнем България в богата страна, с още по-развита промишленост и високодобивно селско стопанство. Това е правилният път за повишаване на жизненото равнище на народа, за създаване още по-висока материална и духовна култура.

Държавният народностопански план като дело на всички трудещи се в нашата страна може да бъде изпълнен и преизпълнен само ако бъде разяснен на всеки работник, кооператор, специалист и служител, всеки да осъзнае какво трябва да изпълнява, да вложи своите знания и практически опит и да даде максималното, което изисква от него родината. Това задължава държавните и стопанските органи своевременно да доведат до знанието на колективите конкретните годишни планове по всички показатели, които са утвърдени от Народното събрание. Те заедно с партийните и профсъюзните и комсомолските органи и организации да проведат широка разяснителна работа и за конкретните задължения на всяко производствено звено. Сто-

панските ръководители, партийните и профсъюзните органи са длъжни внимателно да разгледат всички работнически предложения по плана, да ги оформят в организационно-технически мероприятия със срокове и отговорници. Сега една от най-важните задачи на държавните и стопанските органи е да се създаде във всяко предприятие, във всеки цех, участък, смяна и бригада по-добра организация на производството и на труда, по-добре да организират ритмичното снабдяване на всяко работно място с необходимите материали, своевременно да вземат мерки за повишаване квалификацията на работниците и специалистите и особено по ония производства и съоръжения, които тепърва се усвояват.

Наложително е да се вземат мерки за издигане техническото равнище на производството, за по-широко приложение на научна организация на труда, бързо и резултатно внедряване на одобрените изобретения, рационализации и други новости на техническия прогрес, за модернизиране на техниката и технологията пестеливо изразходване на суровините и материалите, на електроенергията и горивата, за произвеждане повече, по-доброкачествена и поевтина продукция, за непрестанно увеличаване на социалистическите натрупвания.

Комисията предлага министерствата, комитетите и държавните стопански обединения да вземат конкретни мерки за внедряване на висока култура на производството във всяко предприятие, за въвеждане научна организация на труда.

Бих желал да изразя увереността на всички народни представители, че под мъдрото ръководство на Централния комитет на Българската комунистическа партия и през 1966 г. нашият народ ще достигне нови големи успехи в борбата за доизграждане социализма в нашата страна.

Комисията предлага Народното събрание да утвърди внесенния проект за народностопански план за 1966 г. с направените допълнения. *(Ръкопляскания)*

Председател акад. Сава Гановски: Давам петнадесет минути почивка.

(След почивката)

Председател акад. Сава Гановски: Другарки и другари народни представители! Нашата работа продължава.

Думата има министърът на финансите др. Димитър Попов да изнесе доклад и направи изложение за бюджета на Народна република България за 1966 г.

Министър Димитър Попов: (От трибуната) Другарки и другари народни представители! Проектът на бюджета за 1966 г. е разработен в съответствие с начертаната в Директивите на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия програма за развитието на нашата страна. В него намира финансов израз набелязаната от партията и правителството нова значителна крачка напред, която Народна република България ще направи през 1966 г. за по-нататъшното развитие на производителните сили и повишаване на материалното и културното равнище на народа.

Под ръководството на Българската комунистическа партия трудещите се в нашата страна всяка година успешно изпълняват плановите за развитието на народното стопанство. Разширяват се мащабите на социалистическото строителство. Народното стопанство получава нови производствени мощности, укрепва материално-техническата база на социализма, повишава се производителността на труда, увеличават се социалистическите натрупвания, расте националният доход. Върху тази основа се увеличават ресурсите на държавния бюджет.

Проектът на бюджета на Народна република България за 1966 г. се предлага за одобрение от Народното събрание по приходите на сума 3 702 000 000 лв., по разходите на сума 3 687 700 000 лв., или с превишение на приходите над разходите 14 300 000 лв.

Приходите и разходите по бюджета са съобразени с показателите по проекта на държавния народностопански план. Финансовият план на държавата е напълно обвързан и той обезпечава изпълнението на програмата, която прочете др. Апостол Пашев тук пред вас. Бюджетът осигурява необходимите средства за значително разширената строителна програма през следващата година, за по-нататъшното развитие на промишлеността, селското стопанство и другите отрасли. Голяма част от националния доход се насочва чрез бюджета към най-важните за сегашния етап цели на социалистическото строителство. Предвидени са средства за осигуряване високи темпове на развитие на нашата икономика и същевременно се отделят допълнителни суми за повишаване жизненото равнище на народа.

Приходите на държавния бюджет са определени, като е взето предвид, че през следващата година значително ще се повиши ефективността на социалистическото производство. Това изисква ръководствата на предприятията да подобрят организацията на стопанската дейност за най-рационално използване на предоставените им основни фондове, материални, парични и трудови ресурси. Важно значение за изпълнението на предвидените натрупвания има постигането и надхвърлянето на набелязаното увеличение на производителността на труда и снижението на издръжката на про-

изводството и обръщението. В нашето социалистическо стопанство са създадени и непрекъснато се подобряват условията за разширение на производството, за увеличаване на трупванията и приходите за бюджета. Необходимо е органите на стопанското ръководство да полагат максимални усилия за пълно използване на тези възможности с оглед изпълнението на задачите, поставени от Централния комитет на партията и правителството.

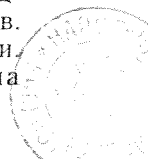
ПО ПРИХОДИТЕ

По проекта на бюджета се предвиждат приходи на сума, както казах вече, 3 702 000 000 лв. Данъците от население-то представляват само 6.4% от всички приходи. Основната част от постъпленията, както това е присъщо на бюджета на социалистическата държава, се предвижда и през следващата година да постъпи от социалистическото стопанство.

Решаващо значение за държавния бюджет имат приходите от данъка върху оборота и постъпленията, свързани с печалбата на предприятията. От тези източници през 1966 г. се предвижда да постъпят към 2 220 000 000 лв., или 60% от всички приходи на бюджета. Само от данък върху оборота са планирани приходи на сума 1 417 000 000 лв., или 114 000 000 лв. повече от очакваното изпълнение за 1965 г. Това е основният източник на държавния бюджет. Той осигурява повече от 38% от всички приходи. Във връзка с нарастването на производствените показатели по проекта на народностопанския план се предвижда увеличение на данъка върху оборота с 8,8%. Следователно за успешното изпълнение на плана за данъка върху оборота голяма отговорност носят ръководителите и колективите на стопанските предприятия и техните висшестоящи организации. Нужно е безусловно да се изпълняват производствените планове не само по обем, но и по асортимент и качество. Трябва да се произвеждат стоки, търсени от населението, за да се удовлетворяват потребителските нужди и едновременно с това да се осигури ритмично постъпление на данъка върху оборота.

По-бързо нарастват приходите за бюджета, които държавните предприятия внасят за сметка на своята печалба. От отчисления от печалбата, прогресивно-подоходен данък и данък върху производствените фондове през 1966 г. се предвижда да постъпят общо 802 500 000 лв. срещу 717 400 000 лв. през 1965 г., или с увеличение от 11,9%.

Снижението на себестойността и издръжката на обръщението е главното условие за постигането на по-висока печалба. По проекта на държавния народностопански план е предвидено да се постигне по този път икономия от 193 000 000 лв. Това е много сериозна задача за всички трудови колективи. Главните усилия трябва да се насочат към икономии на

суровини, материали, електроенергия и гориво, които имат висок дял в себестойността на продукцията. Въвеждането на нова, медресна, високопроизводителна техника, използването на новите видове суровини и материали и подобряването в енергетичните ресурси създават условия за решително повишаване производителността на труда и снижение на себестойността на продукцията и оттам за повишаване на рентабилността в стопанската дейност и за увеличаване размера на натрупванията.

Характерен момент за проекта на държавния бюджет за 1966 г. е, че той е съставен при широко експериментиране на новата система на планиране и ръководство на народното стопанство. При условията на новата система работилектата промишленост, голяма част от хранителната промишленост и търговията, някои дейности от машиностроенето и други отрасли, от които идва значителна част от натрупванията за бюджета. За 1966 г. се предвижда предприятията, които експериментират новата система, да произведат около 46,5% от стоковата продукция и да осигурят 52,8% от общата сума на приходите от държавния сектор за бюджета. Само от данък върху оборота и данък за регулиране на рентабилността се набелязват приходи от тези предприятия на сума към 901 000 000 лв. при общо 1 417 000 000 лв. постъпления от данък върху оборота за цялото народно стопанство. Освен това от прогресивно-подоходен данък ще постъпят 137 500 000 лв. и от данък върху производствените фондове 86 300 000 лв., или изведените на новата система дейности трябва да осигурят за бюджета на държавата общо 1 125 000 000 лв. само от данък върху оборота и от приходите, свързани с печалбата.

Аз мога да съобщя на Народното събрание, че за тези няколко месеца, през които се упражнява новата система в по-широк мащаб за тази година, предприятията от новата система са преизпълнили плана си за прихода за деветте месеца с 30 000 000 лв., което е един добър показател за техните възможности.

Борбата за високи производствени и финансови резултати е задача на трудовите колективи за всяко предприятие. Целта е — където са постигнати добри резултати, те да се повишат още повече, а където съществуват слабости и недостатъци — да се преодоляват и отстраняват. Много са нашите предприятия, които успешно изпълняват и преизпълняват плановите задачи по производствената програма и натрупванията. Техният пример и опит трябва да се използва в сходните предприятия, които срещат затруднения, изостават и намаляват общите резултати за народното стопанство.

Добри постижения има например комбинатът за цветни метали Д. Благоев — Пловдив. За деветмесечието на на-

стоящата година той е преизпълнил плана по всички показатели и отчита значително по-добри резултати в сравнение със същия период на миналата година. Предприятието е изпълнило производствения си план на 106,1%. Това е резултат както на разширението на основните производства, така и на подобрене на качествените показатели. Подобreno е извличането на металите от концентрата. Производителността на труда бележи значителен растеж: за девет месеца средната изработка на едно лице от промишлено-производствения персонал се е повишила с 11,1% в сравнение със същото време на миналата година. В резултат на добрата работа предприятието е преизпълнило плана за печалбата си с 565 000 лв.

Държавното промишлено предприятие за готово облекло Витоша — гр. София, работи по новата система на планиране и ръководство на народното стопанство. В резултат на създадената материална заинтересуваност организацията на производството е коренно подобрена. За деветмесечието на 1965 г. предприятието е изпълнило плана си за общата промишлена продукция 112,1% и е дало на народното стопанство надпланова продукция за 3 649 000 лв. при подобряване на качеството. Вследствие на това планът за натрупванията е преизпълнен.

Заслужава да се отбележи подобrenието на финансовите показатели и на държавното индустриално предприятие за строителни материали В. Маринов — Толбухин, което от губещо през 1964 г. се превърна в печелившо. За деветмесечието на 1965 г. то отчита изпълнение на плана за печалбата 133,3%.

Деятността на някои други предприятия буди обаче сериозна загриженост, поради това че те не изпълняват планираната продукция и натрупвания. Между тях е ДИП Лудогорски порцелан — гр. Разград. За девет месеца на текущата година то не произведе 392 000 броя домакински съдове. Това се дължи на лоша организация на производството, некачествени материали и пр. Произвежда се продукция с ниско качество — при план за първо качество 50% е постигнато 31,8%, а трето качество се преизпълнява с 22,5%. Сврѣхнормативният брак достига 11%. Поради ниското качество предприятието среща трудности при пласмента на своята продукция. Планът за натрупванията не се изпълнява.

В изпълнение на решенията на правителството през последните две години предприятията от местната и кооперативната промишленост постигнаха известни успехи по разнообразяването на асортимента на стоките за широко потребление и разширяване мрежата от ателиета и работилници за битово обслужване на населението. Особено се откроява работата в Ловешки окръг, където стоковата продукция на промкомбинатите се очертава да се увеличи през

1965 г. в сравнение с 1964 г. с 28,3%, а по плана за 1966 г. с още 22,6% спрямо очакваното изпълнение за 1965 г.

Във Великотърновски окръг предприятията на местната промишленост също така развиват успешно своята стопанска дейност и показват най-висока рентабилност от всички окръзи в страната.

Наред с добрите постижения на местната и кооперативната промишленост в някои окръзи все още не е достатъчно разгърната работата по подобряване битовото обслужване на населението. През 1965 г. на глава от населението в Кърджалийски окръг се падат по 5 лева промишлено-битови услуги, във Видински 9 лв. в Смолянски окръг 13 лв., във Варненски окръг 15 лв. и т. н. Това е свършено недостатъчно за задоволяване постоянно растящите нужди на населението от промишлено-битови услуги.

В народното стопанство съществуват големи резерви — в промишлените предприятия, на строителните обекти, в селското стопанство, в проектантските организации, в търговските заведения. Необходимо е само навреме и организирано да се започне работа за разкриване на съществуващите резерви, за отстраняване на допуснатите слабости, за всемерно подобряване на многостранната стопанска дейност. Необходимо е да се даде простор на инициативите на трудещите се, да се поставят ясно пред колективите задачите на плана и бюджета през 1966 г.

Съобразно предвиденото разширение на програмата на корабостроителните и кораборемонтните предприятия през 1966 г. в бюджета следва да постъпят от строителство и ремонт на кораби 42 600 000 лв., или 17 000 000 лв. повече от текущата година.

Във връзка с разширяване дейността и повишаване доходите кооперативните организации от системата на Централния кооперативен съюз и трудово-производителните кооперации ще внесат в бюджета 27 600 000 лв., или над 2 200 000 лв. повече в сравнение с текущата година.

През последните няколко години постъпленията в бюджета от услуги, извършени от машинно-тракторните станции, намаляваха във връзка с предаването на селскостопанската техника на трудово-кооперативните земеделски стопанства. За 1966 г. тези приходи в съответствие с програмата за полските работи показват известно увеличение — 34 100 000 лв. се предвиждат за 1966 г. срещу 33 700 000 лв. за текущата година.

От данък върху общия доход на ТКЗС през 1966 г. ще постъпят 43 100 000 лв. срещу 45 000 000 лв. през 1965 г. Намалението на постъпленията щеше да бъде по-чувствително, ако Централният комитет на Българската комунистическа партия и правителството не бяха взели енергични мерки за компенсиране на загубите от сушата.

Данъците от населението са предвидени на обща сума 235 800 000 лв. при очаквано изпълнение за текущата година 224 700 000 лв. Като се има предвид, че не се правят никакви изменения в системата на данъчното облагане, увеличението на сумата на данъците е резултат само от растежа на доходите на населението. Докато приходите от данъци се увеличават с 11 000 000 лв., новите облаги, които населението ще получи за сметка на бюджета по линията на социално-културните мероприятия, няколко пъти надхвърлят тази сума. Само за медицинското обслужване и образованието, които у нас са безплатни, разходите на държавния бюджет се увеличават с 32 300 000 лв. за текущата година.

Значителният ръст на приходите на бюджета за 1966 г. е непосредствено свързан с развитието на нашата икономика. Държавният бюджет на Народна република България е стабилен и финансите на страната непрекъснато укрепват. Това създава солидни условия за влагането на все повече средства за по-нататъшното изграждане на материалната база на социалистическото стопанство и за постоянно повишаване на жизненото и културното равнище на трудещите се.

ПО РАЗХОДИТЕ

Разходите по проекта на държавния бюджет са предложени за одобрение от Народното събрание на обща сума 3 687 700 000 лв. Основната част от тези средства се насочва за развитието на социалистическата икономика и за удовлетворяване материалните и културните потребности на населението. Близко 81% от общата сума на разходите е предназначена за финансиране на народното стопанство и социално-културните мероприятия.

За финансиране на капиталните вложения, за попълване на оборотните средства и други разходи за стопанска дейност по бюджета са предвидени 1 972 500 000 лв. Освен това за същата цел се заделят собствени средства на стопанските предприятия и организации, а именно — от печалбата, от специални фондове, от амортизационни отчисления и други 653 900 000 лв. всичко от тези източници. Или общо за финансиране на народното стопанство през следващата година ще се използват 2 626 400 000 лв.

Основната част от разходите на държавния бюджет отива за финансиране на капиталните вложения. При общ обем на лимитните капитални вложения по проекта на държавния народностопански план 1 599 000 000 лв. по бюджета са предвидени за тяхното финансиране 1 148 600 000 лв. Тази сума е с над 35% повече от очакваното изпълнение за 1965 г. Делът на бюджетните средства в плана за финан-

сиране на лимитните капитални вложения се повишава от 65,1 през 1965 г. на 71,8 през 1966 г. Останалата част се осигурява за сметка на амортизационни отчисления, собствени средства на предприятията и организациите и банков кредит. Участието на държавния бюджет във финансирането на капиталните вложения винаги е било голямо. За 1966 г. той отново се явява като главен лост за непрекъснатото разширяване на материално-техническата база на социализма, като солидна основа за провеждане широката строителна програма на партията и правителството.

Посредством капиталните вложения народното стопанство се съоръжава с най-нова и прогресивна техника. Изграждането на материално-техническата база на социализма изисква и ще изисква и в бъдеще извършването на значителни по размер капитални вложения. Това налага да се приведат в действие всички резерви и икономически лостове за най-ефективното им и целесъобразно използване. Проблемът за ефективното използване на капиталните вложения е тясно свързан с темповете на разширеното социалистическо възпроизводство и на изграждане материално-техническата база на социализма.

Въпреки постигнатите успехи в борбата за повишаване ефективността на капиталните вложения все още в строителната практика намират място някои слабости, които, макар и нехарактерни за нашата действителност, пречат на по-бързото развитие. Не всички строителни организации съсредоточават основната част от своите материали, трудови и финансови ресурси върху пусковите обекти с оглед срочното им въвеждане в експлоатация. Несвоевременното въвеждане на обектите в експлоатация довежда до неизпълнение на производствената програма, а оттам и на съответните натрупвания за бюджета. Поради това през 1966 г. усилията на ръководствата на строителните организации, както и на всички институти, които имат отношение към капиталното строителство, трябва да бъдат насочени към усъвършенстване на строителното производство до равнище, осигуряващо максимално съкращаване на сроковете за въвеждане в действие на пусковите обекти, снижаване стойността на строителството и подобряване на неговото качество.

За икономичното, бързото и качественото изпълнение на строителството голяма роля играе пълната проектосметна готовност на обектите. Проверките обаче показват, че съществува известно изоставане в осигуряването с пълни проекти и сметни документации за част от обектите, които следва да се изградят през 1966 г. Нужно е да се ускори съставянето на документациите до края на годината, за да може строителството на тези обекти да започне навреме.

Друг съществен фактор, който оказва влияние върху

ефективността на капиталното строителство, е точното и реално определяне размера на сметната стойност на обектите във фазата на проектната подготовка. Промените на сметната стойност в процеса на изпълнението на строителството създават смущения в организацията на строителното производство и водят до неоправдано оскъпяване на обектите и допълнителни разходи за бюджета. Проучвателните и проектантските институти и организации трябва да насочат своите усилия към създаването на проекти, основани на детайли и задълбочени предварителни проучвания и на точно остойностяване с оглед определянето на реална сметна стойност на обектите.

Икономичното изпълнение на строителството се обуславя в значителна степен от най-целесъобразното изразходване на материали и труд, както и от пълното производствено натоварване на строителната механизация. В това направление строителните организации постигнаха известни успехи. Въпреки това все още съществува на места не стопанско отношение към механизацията и строителните материали.

Някои строителни организации допускат сериозни слабости в изпълнението на директивните норми на строителните машини. Поради ниската използваемост на строителната механизация през деветмесечието на 1965 г. в Държавната строителна организация — Толбухин, процентът на механизираното извършване на земните и товаро-разтоварните работи е твърде нисък. Такова е положението и в държавните строителни организации в Коларовград, Варна и др.

Значителни са престойте на машините в среден и основен ремонт или поради неосигурен работен фонд, липса на транспорт, текущ ремонт и аварии. В някои строителни организации все още се проявява нехайство към съхраняването на строителните материали.

Необходимо е ръководствата на строителните организации да вземат енергични мерки за пълно производствено натоварване на машините, за ликвидиране принудителните престои на работниците и за опазването на строителните материали.

Посредством капиталните вложения държавата създава основните производствени фондове в народното стопанство. Но за да се осигури функционирането на всяка обособена стопанска единица, са необходими в мащаба на цялото народно стопанство значителни суми за оборотни средства. В зависимост от растежа на стопанската дейност тези средства ежегодно се увеличават. Съобразно разширението на производството и стокооборота по проектоплана за 1966 г. собствените оборотни средства на държавните предприятия се предвижда да се увеличат с 94 000 000 лв. От този при-

раст 38 300 000 лв. ще се осигурят от държавния бюджет, а разликата ще се попълни за сметка на печалбата на предприятията, които работят по старата система, от фонд Разширяване и техническо усъвършенстване на предприятията по новата система и други източници. Собствените оборотни средства на предприятията през 1966 г. ще достигнат крупната цифра 1 378 000 000 лв. Освен това те ще разполагат с още 1 022 000 000 лв., които ще им бъдат предоставени под формата на делово участие на банката. По такъв начин общият размер на оборотните средства в държавните предприятия по старата система и в предприятията по новата система ще надхвърли 2 400 000 000 лв.

Тези цифри говорят, другарки и другари народни представители, какви големи грижи трябва да се полагат за най-ефективното използване на оборотните средства. Пред ръководствата и трудовите колективи на всяко стопанско предприятие и организация стои задачата за ускоряване на движението на стоково-материалните ценности. Трябва да се подчертае, че в самия план е заложено известно ускоряване на обръщаемостта на оборотните средства. Това изисква своевременно да се вземат мерки за подобряване организацията на производството и обръщението, да се осигури ритмично материално-техническо снабдяване, да се изпълняват строго договорните задължения по сроковете на взаимните доставки, да се поддържат нормални запаси от суровини и материали, да не се допуска залежаване на готова продукция, а незавършената продукция да не превишава нуждите на вътрешнозаводския производствен цикъл и т. н. Стопанските ръководители трябва най-отговорно да се отнесат към въпроса за ликвидирането и недопускането на свръхнормативни запаси. Каква тежест за народното стопанство и за финансовото състояние на предприятията представляват свръхнормативните запаси, показва следният пример. Към 30 септември 1965 г. предприятията към държавното стопанско обединение Общо машиностроене са имали свръхнормативни запаси за 12 000 000 лв., от които в материали 5 600 000 лв., незавършено производство — 2 800 000 лв. и готова продукция — 2 500 000 лв. Това е довело до намаляване обръщаемостта на нормируемите оборотни средства. В сравнение с плана за 1965 г. обръщаемостта е забавена с около 34 дни, ангажирани са в повече около 8 700 000 лв., ползувани са банкови заеми за извънпланови запаси, изплатени са лихви, намалени са финансовите резултати.

Значителна помощ ще окаже държавата на селското стопанство, като финансира от бюджета машинно-тракторните станции, напоятелните системи, селскостопанското строителство и други мероприятия.

За издръжката на машинно-тракторните станции, об-

служващи предимно трудово-кооперативните земеделски стопанства от планинските и полупланинските райони в икономически неукрепнали стопанства, по проекта на бюджета се предвиждат 40 700 000 лв.

Значителна помощ се оказва на селското стопанство чрез изграждането на широка мрежа от хидромелиоративни съоръжения, които служат за постигане на все по-високи и устойчиви добиви от селскостопанските култури. За издръжка на тези съоръжения, извън средствата за тяхното строителство, през 1966 г. ще се разходват около 19 000 000 лв., от които бюджетът ще предостави 9 800 000 лв. Пред стопанствата стои важна задача правилно и най-рационално да използват тези съоръжения и доставената чрез тях вода за напояване.

Дейността на държавните земеделски стопанства през последните години се увеличи с преминаването на голям брой трудово-кооперативни земеделски стопанства от полупланинските, планинските и крайградските райони в държавните земеделски стопанства. За финансиране на тези стопанства от бюджета на държавата за 1966 г. се предвижда да се разходват близо 65 000 000 лв. Основната част от тези средства е предназначена за подобряване на материално-техническата база на стопанствата, за формиране на основни стада, за трайни насаждения и мелиорации, за строеж на стопански сгради и др.

По проекта на бюджета се заделят точно 30 200 000 лв. за борба с вредителите и болестите по селскостопанските култури, за премии и поощрения за изкупени сортови семена, създаване на лозя на наклонени терени, за нивелиране на оризища, зеленчукови градини, образцови пасища, за дотации на селскостопанската авиация, която обслужва главно ТКЗС, и т. н. Други 12 800 000 лв. са предвидени за издръжка на ветеринарните лечебници, за разширяване на развъдно-подобрителната работа и други мероприятия, свързани с животновъдството.

От 1 януари 1966 г. се създава специален фонд Лесокултурни мероприятия и строителство на горски пътища, от който ще се финансират в бъдеще залесителните мероприятия.

Другарки и другари народни представители! В изпълнение на решенията на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия народната власт полага непрестанни грижи за подобряване материалното и културното положение на трудещите се. В резултат на постигнатите успехи в нашата икономика се създават възможности за повишаване на жизненото равнище както чрез увеличаване индивидуал-

ното заплащане на труда, така и по пътя на увеличаване обществените фондове за потребление.

За социално-културните мероприятия по проекта на държавния бюджет за 1966 г. се предвижда да се разходват 966 800 000 лв. срещу очаквано изпълнение за 1965 г. 899 400 000 лв., или с 67 400 000 лв. увеличение. Общата сума на разходите за социално-културни мероприятия расте със 7,5%, а относителният им дял към общата сума на разходната част по проекта на бюджета представлява 26,2%.

По основни направления разходите за социално-културните мероприятия се разпределят, както следва: за просвета, подготовка на квалифицирани кадри, предучилищно възпитание и др. — 284 000 000 лв., за здравеопазване — 169 400 000 лв., за наука и технически прогрес — 31 200 000 лв., за култура и изкуство — 33 500 000 лв. и за обществено осигуряване, социално подпомагане и пенсии — 443 700 000 лв.

През 1966 г. ще получи по-нататъшно развитие образователното дело. Ще бъде напълно осъществено задължителното осмукласно образование, все по-успешно ще се прилагат изпитаните вече форми и методи за политехническата и производствената подготовка на учащите се, голяма част от които завършва средното си образование с оформен разред по една производствена специалност. По проекта на бюджета за 1966 г. се предвижда да се разходват за просвета, както съобщих 284 000 000 лв. Тези средства нарастват с 19 400 000 лв. в сравнение с разходите през текущата година и осигуряват издръжката на всички видове и степени училища, помощните заведения към училищата и заведенията по предучилищното възпитание.

С оглед да се задоволяват все по-пълно нуждите от висококвалифицирани кадри поради бързото развитие на промишлеността в условията на новата техника, автоматизацията и механизацията на производството в последните години с ускорен темп разраснаха професионалните училища. В тези училища през 1966 г. ще се учат 282 000 души срещу 267 000 през 1965 г. За финансиране на професионалните училища от бюджета на държавата се предвижда да се разходват 48 100 000 лв. Други 21 100 000 лв. ще се предоставят от средствата на предприятията за финансиране на техникумите и професионално-техническите училища, които преминаха на тяхна издръжка. Следователно през 1966 г. за създаване на средни технически и изпълнителски кадри ще се разходват 69 200 000 лв.

За издръжка на висшите учебни заведения през идущата година ще се разходват 43 000 000 лв. Тези средства са съобразени не само с броя на обучаващите се студенти, а и с необходимостта от подобряване материалната база за обучение и разширяване на студентския жилищен фонд.

Около 40% от студентите ще получават стипендии от държавата. С тези мероприятия се създават още по-добри условия за овладяване на знанията от нашата студентска младеж.

Наред с редовното обучение през последните години значително се разшири системата на вечерното и задочното обучение. В сравнение с 1961 г. — първата година на четвъртата петилетка, броят на обучаващите се задочно и вечерно студенти се увеличава с около 60%.

Броят на децата в детските градини се предвижда през идущата година да нарасне с 11 хиляди и по този начин в тях да се обхванат 62% от всички деца на възраст от 3 до 7 години. За издръжката на тези заведения е определено да се разходват 30 900 000 лв., или кръгло 2 000 000 лв. повече от 1965 г.

За повишаване резултатите от обучението и от цялата учебно-възпитателна работа в училищата важно значение имат извънучилищните заведения и мероприятия — занимални и полуйнтернати, извънградски и градски ученически лагери, общежития, пансионати и пионерски домове. Тези мероприятия, както и училищата са важен фактор за възпитаването и изграждането на бъдещия гражданин в комунистически дух. Само за издръжката на ученическите лагери, пансионите и общежитията през 1966 г. от бюджета ще се разходват над 15 000 000 лв.

В нашата страна са решени или са в процес на решаване редица здравни проблеми, в резултат на което са ликвидирани или намалени до минимум опасни болести, които през времето на буржоазните режими бяха сериозен бич за народа. Съществен дял в това има голямото разрастване на здравната мрежа и наситеността ѝ с добре подготвени висши и средни медицински кадри.

Заслужава да се отбележи голямото намаление както на детската, така и на общата смъртност. Сега общата смъртност у нас е 7,9‰ жители, докато в редица напреднали капиталистически страни тя е между 11 и 12‰. В резултат на всички тези грижи се повиши, както е известно, и средната продължителност на живота. Явно е, че средствата, които ежегодно се заделят от бюджета на държавата за здравното дело, не отиват напразно. По проекта за 1966 г. се предвижда да се разходват за тази цел 169 400 000 лв., или 12 900 000 лв. повече, отколкото ще се разходват през 1965 г.

От общата сума за здравеопазването 15 200 000 лв. се заделят за издръжката на постоянните детски ясли срещу 13 800 000 лв. за 1965 г. В тези заведения през следващата година ще се разкрият 2500 нови места, което ще позволи да се приемат в тях повече деца до 3-годишна възраст.

През 1966 г. за по-нататъшното развитие на науката само от бюджета са осигурени 31 200 000 лв., които са пред-

назначени за финансиране на научноизследователските институти при Българската академия на науките, Академията на селскостопанските науки и ведомствените институти, свързано с държавния план за наука и технически прогрес. Освен от бюджета за финансиране на поставените задачи в областта на науката, свързани с материалното производство, ще се използват и значителни средства на предприятията по фонд Техническо развитие и фонд Разширяване и техническо усъвършенствуване. Заедно с тези средства за цялостното финансиране на научните изследвания, проектоконструкторската дейност и работите по техническия прогрес през идущата година ще се разходват 93 300 000 лв., или 5 300 000 лв. повече от 1965 г.

По проекта на бюджета се набелязва за развитието на културата и изкуството да се изразходват 33 500 000 лв. Предвижда се по-нататъшно разширяване дейността на радиото и телевизията. Средствата за тази цел се увеличават на 6 500 000 лв. Освен това за издръжката на театрите, оперите, музеите и библиотеките, както и за художествена самодейност и читалища ще се разходват 14 100 000 лв.

От общата сума на разходите за социално-културните мероприятия най-голям дял обхващат разходите, предназначени за социалното осигуряване и подпомагане. За пенсии, помощи и други разходи по бюджета на държавата за 1966 г. е предвидено да се разходват 448 700 000 лв. срещу очаквано изпълнение за 1965 г. 416 500 000 лв., или 32 200 000 лв. повече. От тази сума само за пенсии на работниците и служителите са предназначени 285 200 000 лв. Освен тях от фонда за пенсиониране на земеделските стопани-кооператори ще се разходват още 127 400 000 лв., или общата сума, която ще се използва за пенсии през 1966 г., възлиза на 412 600 000 лв., т. е. с 30 000 000 лв. повече от 1965 г. За изплащане на месечни добавки за деца се предвиждат 84 000 000 лева. За обезщетения за временна нетрудоспособност поради болест, злополука, раждане, бременност и други причини през 1966 г. ще се изплатят около 50 000 000 лв.

Средствата за социално-културни мероприятия, предвидени по бюджета на държавата, представляват преобладаваща част — 69,6%, от обществените фондове за потребление. За формирането на тези фондове се привличат и средства от редица други източници — извън държавния бюджет, на обща сума около 406 000 000 лв. Обществените фондове за потребление за 1966 г. се предвижда да надхвърлят 1 300 000 000 лв., като на глава от населението ще се паднат към 161 лв.

Разходите за отбраната на страната съставляват 6,5% от общата сума на бюджета.

БЮДЖЕТИТЕ НА НАРОДНИТЕ СЪВЕТИ

Проектите на бюджетите на народните съвети са представени за одобрение на обща сума 619 200 000 лв. по приходите и разходите. В сравнение с очакваното изпълнение за 1965 г. бюджетите на народните съвети се увеличават с около 43 000 000 лв., или със 7,5%.

Чрез бюджетите на народните съвети се финансира голяма част от мероприятията на народната просвета, народното здраве, изцяло разходите за комунално стопанство и благоустройство на населените места и др. Това определя и облика на бюджетите на народните съвети като бюджети, свързани с бита на населението.

От всички разходи на сума 619 200 000 лв. 382 600 000 лв., или към 62%, през 1966 г. ще се разходват за финансиране на социално-културни мероприятия. От тях 207 400 000 лв. са за издръжката на училища, детски градини и други заведения по просветата. Това представлява 73% от всички разходи по държавния бюджет за образование, подготовка на кадри и други извънучилищни заведения. Още по-голям е дялът на разходите по бюджетите на народните съвети в общата сума на средствата по здравеопазването — близо 87%. От общо 169 400 000 лв., както ви съобщих, за тази цел по бюджетите на народните съвети са предвидени 146 800 000 лв.

Предвидени са и необходимите средства за стопанската дейност на народните съвети и за финансиране на подчинените им предприятия. Тази част представлява 32,2% от техните бюджети и възлиза на 199 400 000 лв. Само за комуналното стопанство и благоустройство на населените места са предназначени 127 900 000 лв. срещу 119 500 000 лв. по очакваното изпълнение за 1965 г.

ПО ОТЧЕТА НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ ЗА 1964 Г.

В съответствие с разпоредбите на Закона за съставяне и изпълнение на държавния бюджет заедно с проекта за 1966 г. правителството внася за разглеждане и одобрение от Народното събрание отчета за изпълнението на държавния бюджет за 1964 г.

През 1964 година бяха реализирани приходи на сума 3 098 900 000 лв., а са разходвани 3 017 500 000 лв. В края на годината беше реализирано превишение на приходите над разходите по републиканския бюджет в размер на 45 100 000 лв., което увеличи паричните резерви на държавата, съхранявани в Българската народна банка. Освен това бюджетите на народните съвети приключиха с излишък от 13 000 000 лв., който се отнесе като приход на техните бюджети за 1965 г. С превишение от 23 300 000 лв. приключи

чи и бюджетът на Държавното обществено осигуряване.

Считам за необходимо да уведомя народните представители, че и бюджетът за 1965 г. също се изпълнява успешно.

Другарки и другари народни представители! Българската комунистическа партия и правителството на Народна република България неуклонно провеждат политика на мир и мирно сътрудничество с всички страни в света. В международните отношения нашата страна твърдо отстоява ленинските принципи за мирно съвместно съществуване. В съответствие с това заедно с великия Съветски съюз и останалите социалистически страни ние неуморно се борим за запазване на мира на Балканите, в Европа и в целия свят. Наред с това нашата страна отстоява принципа на ненамеса във вътрешните работи на народите и стремежа им за самостоятелно развитие. Ние изцяло подкрепяме справедливата борба на вьетнамския народ и на останалите народи, които се борят за свобода и национална независимост.

Нашите отношения със Съветския съюз и с другите социалистически страни укрепват непрекъснато на основата на братското сътрудничество и взаимопомощ. Народна република България е активен член на Съвета за икономическа взаимопомощ. Това оказва благоприятно влияние върху икономическото развитие на страната.

Развитието на промишлеността и активното участие на Народна република България в международното разделение на труда създават условия за непрекъснато разрастване на нашата външна търговия. Докато преди години ние търгувахме с ограничен брой страни, сега търговските ни връзки обхващат 101 страни в света, с болшинството от които ние имаме сключени редовни търговски спогодби. През последните десет години стокообменът ни с чуждите държави нарасна четири пъти, като успоредно с това коренно се измени и структурата на нашия износ. Понастоящем България е износителка на редица промишлени стоки, по-голямата част от които се състои от машини и съоръжения. Основната част от нашия стокообмен се реализира със социалистическите страни, но и с капиталистическите страни този стокообмен значително нарасна.

Другарки и другари народни представители! През 1966 г. — първата година от петата петилетка — нашата страна навлиза в нов важен период от изпълнението на величествената програма, начертана от Осмия конгрес на Българската комунистическа партия, за изграждане на материално-техническата база на социализма. Това изисква мобилизация на всички сили, още по-пълно разгръщане на инициативите и способностите на нашия трудолюбив народ.

Държавният бюджет за 1966 г. е бюджет творчески, бюджет на мирно социалистическо строителство. Неговото

изпълнение изисква напрежение на силите на всички трудови колективи за осигуряване на предвидените натрупвания и за най-ефективно използване на средствата. Необходимо е да се подеме още от началото на годината най-енергична борба за изпълнение на всички задачи по народностопанския план, на всички финансови показатели, за най-строго спазване на държавната, плановата и финансовата дисциплина. Най-сериозно внимание трябва да се обърне както на увеличаване натрупванията за бюджета, така и на провеждането на строг режим на икономии при разходване на средствата. Изпълнението на тази задача е залог за нашите бъдещи успехи.

Моля, другарки и другари народни представители, да гласувате предложения от правителството проект на държавния бюджет за 1966 г. (*Ръкопляскания*)

Председател акад. Сава Гановски: Другарки и другари народни представители! Съдоклад по законопроекта за бюджета на Народна република България за 1966 г. ще направи подпредседателят на Комисията по народностопанския план и държавния бюджет др. Никола Мирчев.

Имате думата др. Мирчев.

Докладчик Никола Мирчев: (*Чете*) Другарки и другари народни представители! Комисията по народностопанския план и държавния бюджет при Народното събрание, съгласувано с останалите постоянни отраслови комисии, разгледа основно проекта на държавния бюджет за 1966 г., внесен от правителството в Народното събрание за разглеждане и одобрение.

Известно е, че настъпващата 1966 г. е първата година от петата петилетка. Поради това държавният бюджет за тази година се явява от особено значение. От една страна, той трябва да отрази и укрепи успехите, постигнати от нашето народно стопанство, от целия наш трудов народ през годините на упорит и ползотворен труд на четвъртата петилетка, а, от друга страна, той ще бъде един от жалоните, които ще очертаят пътя на нашата страна към по-нататъшен възход през следващия петгодишен период.

Комисията намира, че проектът, който Министерският съвет на Народна република България е представил за разглеждане, е съобразен с така очертаните изисквания. Той е изготвен в съответствие с приетата на Осмия конгрес на Българската комунистическа партия програма за развитието на страната през периода до 1980 г. В него са отразени решенията на различните пленуми на Централния комитет на партията по въпросите на отделните отрасли на народното стопанство, по държавното и стопанското ръководство и пр. Осигурена е пълна обвързаност с показателите по проекта

на държавния народностопански план за идната година. Отразено е влиянието, което оказва върху държавния бюджет широкото приложение на новата система на планиране и ръководство на народното стопанство.

Другарки и другари народни представители! Проектът на държавния бюджет за 1966 г. е предложен на обща сума по приходите 3 702 000 000 лв. и по разходите 3 687 700 000 лв., или с повишение на приходите над разходите в размер на 14 300 000 лв.

Сами по себе си тези цифри ясно говорят за порасналите възможности на нашата страна, за успехите на социалистическата ни икономика, за все по-големия размах, който придобива социалистическото строителство във всички области на стопанския и културния живот. Сега когато империалистическите държави хвърлят огромни средства за агресивни войни, за задушаване на националноосвободителните и прогресивни движения, за въоръжаване и поддържане на многоброен апарат за потискане, малка България в рамките на своите мащаби отделя крупни средства за по-нататъшно развитие на народното стопанство, просветата, културата, здравеопазването, за повишаване жизненото равнище на народа. Това говори красноречиво за мирната, творческа политика на партията и народната власт. То е доказателство за това, че ние нямаме друга цел освен тази — да живеем в мир с всички народи, да развиваме все повече производителните сили и да повишаваме културното и материалното благосъстояние на народа!

Проектът на държавния бюджет за 1966 г. отразява характерното за социалистическия бюджет постоянно нарастване на приходите от народното стопанство. Основният приходоизточник е данъкът върху оборота. Той представлява повече от 38% от всички приходи на бюджета, като бележи увеличение в сравнение с 1965 г. с 8,8%, резултат на ръста на производствената програма на стопанските предприятия и организации за идната година.

На второ място по значение се явяват приходите на бюджета, които имат за източник печалбата на държавните предприятия — отчисления от печалбата, прогресивно-подходящия данък, данък върху производствените фондове. Постъпленията от тези приходоизточници за 1966 г. се предвижда да се увеличат с 11,9% в сравнение с очакваното изпълнение за настоящата година. Решаващо условие за осъществяването на тези вноски ще бъде изпълнението от всички предприятия на предвиденото по проекта на държавния народностопански план снижение на себестойността и издръжката на обръщението. Очевидно е при това положение, че през идната година в центъра на вниманието на ръководителите на предприятията и на трудовите колективи в тях трябва неизменно да стоят въпросите за повишаване произ-

водителността на труда и снижаване себестойността на продукцията, изобщо за повишаване на рентабилността и увеличаване размера на натрупванията.

Приходите от данъци от населението се предвиждат в размер на 235 800 000 лв., което прави само 6,4% от общия обем на приходите по проекта на бюджета. В сравнение с очакваното изпълнение за настоящата година те ще нарастат с 11 100 000 лв., което увеличение се дължи главно на увеличените постъпления от данъка върху общия доход от заплати и възнаграждения. Липсата на каквито и да било изменения в системата на данъчното облагане сочи, че това увеличение е резултат само на нарасналите доходи на населението.

Разходната част на проекта на държавния бюджет за 1966 г. се предлага, както вече отбелязах, в размер общо на 3 687 700 000 лв. От тях за финансиране на народното стопанство се насочват 1 972 500 000 лв. и за социално-културни мероприятия — 966 800 000 лв. Това означава, че почти 81% от всички разходи на бюджета са предназначени за по-нататъшно развитие на отделните отрасли на промишлеността, селското стопанство, строителството, транспорта и за социално-културните мероприятия — просветата, културата, изкуството, науката, здравеопазването, социалното осигуряване и пр.

Общата сума на разходите за народното стопанство, като се прибавят към бюджетните и собствените средства на стопанските предприятия и организации, достига за 1966 г. 2 626 400 000 лв. Основната част от тях се насочва за финансиране на капиталните вложения. По проекта на бюджета се предвижда от общия обем на лимитните капитални вложения — 1 599 100 000 лв., 1 148 600 000 лева, или 71,8% от общата сума на тези вложения да се осигури от бюджета. Както се вижда, последният ще продължи и занапред да играе централна роля в изграждане материално-техническата база на страната. Заделянето на крупни средства за капитално строителство поставя отговорната задача за най-правилното и най-ефективно използване на капиталните вложения.

Другарки и другари народни представители! Големи са грижите, които партията и правителството полагат за по-нататъшното укрепване и развитие на селското стопанство. Израз на тези грижи са и предвидените по проектобюджета за 1966 г. средства за финансиране на машинно-тракторните станции, напонтелните системи, селскостопанското строителство и редица други мероприятия. Така близо 41 000 000 лв. се предвиждат за машинно-тракторните станции, почти 10 000 000 лв. за издръжка на хидромелиоративни съоръжения, извън средствата за тяхното строителство, около 65 000 000 лв. за финансиране дейността на държавните зе-

меделски стопанства, повече от 30 000 000 лв. за борба с вредителите и болестите на селскостопанските култури, премии и поощрения за сортови семена, създаване на образцови пасища, лозя на наклонени терени и други подобни, почти 13 000 000 лв. за издръжка на ветеринарните лечебници и други мероприятия, свързани с животновъдството. Не ще съмнение, че влагането на всички тези средства ще съдействува за по-нататъшен подем на нашето селско стопанство.

По проекта на държавния бюджет за 1966 г. е предвиден значителен ръст и на средствата за финансиране на социално-културните мероприятия. Сумата на тези разходи ще достигне 966 800 000 лв., като в сравнение с 1965 г. ще нарасне с 67 400 000 лв. Над 26% от общата сума на разходите по държавния бюджет ще се насочат за тези цели. От тях 284 000 000 лв. са предназначени за мероприятията по просветата, 169 400 000 лв. за здравеопазването, 33 500 000 лв. за културата и изкуството, 31 200 000 лв. за науката и техническия прогрес и 448 700 000 лв. за обществено осигуряване, пенсии и социално подпомагане. Тези средства обезпечават по-нататъшното разширяване на мрежата и подобряване работата на всички видове и степени учебни заведения и извънучилищни учреждения, успешното изпълнение на държавния план за наука и технически прогрес, още по-голямо разгръщане на културната дейност, разширяване и подобряване програмите на радиото и телевизията. Все така щедро ще се финансира и здравното дело. Особено крупна е, както вече посочих, сумата на разходите за обществено осигуряване, пенсии и социално подпомагане, които осигуряват осъществяване правата на трудещите се във връзка с трудовото и социалното законодателство.

Сумата на разходите за издръжка на органите на държавната власт и управление, на съдилищата и прокуратурата е задържана за 1966 г. приблизително на нивото от предшестващата година.

Другарки и другари народни представители! Комисията по народностопанския план и държавния бюджет разгледа и отчета за изпълнението на държавния бюджет за 1964 г. и предлага да бъде утвърден така, както е представен от Министерския съвет.

Комисията по народностопанския план и държавния бюджет при Народното събрание разгледа в няколко заседания внесения от Министерския съвет и Бюрото на Народното събрание проект на държавния бюджет на Народна република България за 1966 г.

Проучени бяха обстойно проектите на бюджетите на отделните министерства, комитети и ведомства, сборните проектобюджети на окръзите и взаимоотношенията на предприятията с бюджета, и намира, че приходите по проекта на

държавния бюджет за 1966 г. са правилно изчислени и предвидени, като е дадено достатъчно напрежение на плана за постъпленията.

Разгледаха се също така подробно и разходите, планирани по проектите на бюджетите на министерствата, комитетите, ведомствата и окръжните народни съвети и по финансовите планове на предприятията и се намери, че тези разходи отговарят на нуждите.

Комисията разгледа най-внимателно предявените пред нея и пред другите постоянни комисии искания от някои министерства, комитети, ведомства, народни съвети и отделни народни представители за предвиждане на допълнителни средства за неотложни мероприятия. Във връзка с това в кръга на общите възможности на бюджета комисията предлага в проекта на държавния бюджет за 1966 г. да се направят следните изменения:

1. Да се увеличат средствата за генерален ремонт и поддържане на пътищата на Главното управление на пътищата със 175 000 лв., от които 75 000 лв. за реконструкция на част от пътя Елена — Сливен и 100 000 лв. за ремонт на пътя град Хисар — село Баня. За довършване ремонта на пътя град Хисар—село Баня Главното управление на пътищата да разходва от средствата по бюджета си за 1966 г. още 150 000 лв.

2. Да се увеличат проектобюджетите на окръжните народни съвети за строителството на обекти по извънлимитен път с 1 782 000 лв., както следва:

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Бургас, с 86 000 лв., от които 36 000 лв. за водоснабдяване на село Горица и 50 000 лв. за направа пътя Мичурин — Ахтопол;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Видин, с 50 000 лв. за водоснабдяване на град Белоградчик и селата Кула, Чупрене и Извор;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Коларовград, със 75 000 лв., от които 28 000 лв. за довършване общежитията и училищата в селата Ружица, Пет могили и Криви дол, 12 000 лв. за водоснабдяване на 11 училища, 5000 лева за укрепване на паметника Мадарски конник и 30 000 лв. за водоснабдяване на 8 улици в град Коларовград;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Кюстендил, с 36 000 лв., от които 30 000 лв. за довършване на читалището в село Крайненци и 6000 лв. за водоснабдяване с. Добри дол;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Кърджали, със 100 000 лв., от които 50 000 лв. за електрифициране и 50 000 лв. за водоснабдяване на села в окръга;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Ловеч, със 115 000 лв., от които 10 000 лв. за направа пътя село Борима — село Съево, 30 000 лв. за благоустрояване на

баните в село Шипково, 30 000 лв. за направа на подпорна стена на пътя Бели Осъм — Чифлика, 20 000 лв. за направа пътя от село Дебнево до гара Добридан и 25 000 лв. за направа, заедно с 35 000 лв. собствени средства, читалище в село Чифлика;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Михайловград, с 91 000 лв., от които 21 000 лв. за водоснабдяване и 30 000 лв. за електрифициране на нови квартали в град Михайловград, 20 000 лв. за направа пътя от село Дива Слатина до село Говежда и 20 000 лв. за довършване читалището в село Владимирово;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Пазарджик, с 55 000 лв., от които 30 000 лв. за направа, заедно с 30 000 лв. собствени средства, читалня в град Панагюрище и 25 000 лв. за направа на пътя от село Славовица до връх Янини грамади;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Плевен, с 30 000 лв. за провеждане на благоустройствени мероприятия;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Перник, със 135 000 лв., от които 100 000 лв. за направа на канализация и пътища, 25 000 лв. за направа на пътя от село Сирищник до гара Темелково и 10 000 лв. за направа на улицата, водеща до паметника на Свилен Русев;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Русе, със 100 000 лв. за възстановяване и укрепване дигата на рибното стопанство;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Разград, с 52 000 лева, от които 30 000 лв. за благоустройствени мероприятия в град Разград и 18 00 лв. за направа на път от село Брестовене до местността Расут Кулак и 4000 лв. за довършване училището в село Медовене;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Силистра, с 20 000 лв. за довършване пътя в село Бреница;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Сливен, с 95 000 лв., от които 25 000 лв. за водоснабдяване на квартала Слънчева махала в град Сливен, 34 000 лв. за водоснабдяване на селата Шивачево, Кремен, Нейково и Медвен, 20 000 лв. за ремонт на училища в селата Любенова махала, Богданово, Градец и Блатец и 16 000 лв. за направа на трафопост в град Котел;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Смолян, със 75 000 лв., от които 30 000 лв. за направа на пътя от село Рудозем до село Елховец, 20 000 лв. за направа на училище в село Славейно и 25 000 лв. за направа на пътя от село Гела до село Широка лъка;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — София, с 268 000 лв., от които 50 000 лв. за продължаване корекцията на реката в село Бухово, 50 000 лв. за направа на пътя

от село Искрец до село Мало Бучино, 50 000 лв. за водоснабдяване на селата Огняново, Караполци, Богданлия и Голяма Раковица, 18 000 лв. за довършване водоснабдяването на селата Реброво и Луково, 10 000 лв. за водоснабдяване на село Краево, 20 000 лв. за благоустрояване на улиците в село Горни Богров, свързващи се с магистралния път София — Варна, 20 000 лв. за благоустрояване на улиците в село Яна, свързващи се с магистралния път София — Варна и 50 000 лв. за канализация на Ихтиман;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Стара Загора, със 190 000 лв. за довършване на пътя, водещ от село Бр. Кунчеви до село Сърнево;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Толбухин, с 40 000 лв. за направа на помпена станция;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Търговище, с 25 000 лв. за водоснабдяване на село Мировец;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Велико Търново, с 54 000 лв., от които 24 000 лв. за електрифициране на селата Босевци, Чавдарци, Ив. Ивановци, Нейневица и Мерилковци и 30 000 лв. за направа на пътя от село Върбица и село Бреговица до гара Джулюница;

проектобюджетът на окръжния народен съвет — Ямбол, с 90 000 лв. за провеждане благоустройствени мероприятия.

3. Предложените увеличения на разходите по проектобюджетите на министерствата, комитетите, ведомствата и окръжните народни съвети за 1966 г. в размер на 1 957 000 лв. да се покрият от превишението на приходите над разходите.

Поради предлаганите от постоянните комисии изменения и допълнения към проекта на държавния бюджет за 1966 г., който ви докладвах, както и поради предлаганите изменения и допълнения на проекта на държавния народностопански план, които др. Стоян Гюров съобщи в съдоклада си, в чл. 1, 3, 4, 6 и 7 на законопроекта за бюджета, ако предложенията се приемат, трябва да се направят следните изменения:

1. В чл. 1 сумата на разходите да се увеличи от 3 687 665 000 лв. на 3 691 067 000 лв., а сумата на превишението на приходите над разходите от 14 286 000 лв. да се намали на 10 880 000 лв.

2. В чл. 3 сумата 1 972 453 000 лв. да се увеличи на 1 974 861 000 лв.

3. В чл. 4 сумата 1 006 845 000 лв. да се увеличи на 1 007 839 000 лв.

4. В чл. 6 сумата на разходите от 3 085 548 000 лв. да се увеличи на 3 088 950 000 лв., а превишението на приходите над разходите от 14 286 000 лв. да се намали на 10 884 000 лв.

5. В чл. 7 сумата на приходите и разходите по бюджетите на народните съвети от 619 190 000 лв. да се увеличи на 622 417 000 лв.

Другарят Стоян Гюров докладва предложенията на комисиите и за други изменения на проекта на плана. Ако тези предложения бъдат приети от Народното събрание, те ще дадат отражение по бюджетите на министерствата, комитетите, ведомствата и окръжните народни съвети и в крайна сметка — частични изменения в приходите и разходите на държавния бюджет за 1966 г.

Във връзка с това комисията предлага чл. 8 на законопроекта да се измени и допълни, както следва:

„Член 8. Министърът на финансите да отрази в бюджетите и финансовите планове на министерствата, комитетите, ведомствата и окръжните народни съвети промените, които произтичат от измененията в държавния народностопански план за 1966 г. и от преработването на финансовите планове на предприятията, преминаващи на новата система на планиране и ръководство на народното стопанство.“

Другарки и другари народни представители! Комисията по народностопанския план и държавния бюджет при Народното събрание предлага да бъде утвърден представеният от Министерския съвет бюджет на Народна република България за 1966 г. с предложените от нея изменения и допълнения. *(Ръкопляскания)*

Председател акад. Сава Гановски: Другарки и другари народни представители! След направените доклади и съдоклади нам предстои да направим общо обсъждане на законопроектите. Аз моля другарите народни представители, които са се записали да вземат думата, да не чакат последните дни и часове от нашите заседания, а, напротив, да използват първите дни и часове, за да може по този начин да не създават трудности и на себе си, и на работата на Народното събрание.

За да се даде възможност на народните представители, които ще вземат думата, да могат по-добре да обмислят и подготвят това, което ще кажат утре, Бюрото предлага да приключим за днес заседанието и следващото заседание на Народното събрание да стане утре в 9 часа.

Има ли други предложения? — Няма. Моля другарите народни представители, които са съгласни с направените предложения от Бюрото, да гласуват. Против има ли? — Няма. Въздържали се? — Няма. Приема се единодушно.

С това закривам днешното заседание.

(Закрито в 18 ч. 35 м.)

Председател: акад. Сава Гановски
Подпредседател: Св. Даскалова
Секретар: Ив. Мирчева
Парламентарен стенограф: Ст. Стоянов